

१५२

दर्ता नं: ४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

स्वयं

नेपाल संवत् १९४५ सिल्ला श्वः/२०८१ फागुन १५/ 2025 Feb. / ल्याः १२६, दौः ७

खप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु
खप मा.वि.या वह छुदिं व
खप शर्कलया कलेज तयगु छुदिं ज्या इयः

चिनियाँ राष्ट्रिय जनजाति मामिला आयोगका माननीय मन्त्री
फान यूए जु ख्वपय् (२०८१ फागुन ११ गते)

पीबगज्ज महानगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं ख्वप नगरपालिकाय्
(२०८१ फागुन २ गते)

; Dkfb sLo

@)*! kmfug !%, c^as !%@, jif&

कृषिखय थःगु तुतिखय थः हे दानय फय्के मः

नेपः या सरकारं कृषि लागाता हृदाय तयो ज्या साङः वयागु खाँ काङः च्वं बलय् कृषिनां स्वापु दःगु वस्तुत पिनयनं भन अपः न्याङः हःगु ल्या प्याहाँ वगु दः । भन्सार विभागं धः काथं चालु आ.व. २०८०/८१ या न्ह्यलाखय कृषि नपां स्वापु दःगु अन्न, फलफूल, तरकारी व पशुजन्य वस्तुत आयात थयं मथयं नेगु खर्बया न्यागु जुल । वांगु दायँ थव हे इलय १ अर्ब ४६ अर्बया आयात जूगु खः । वांगु दायँ स्वयो थुगुसी ५४ अर्ब अप्वया न्याङः हःगु खानय् दः । थुगु ल्याखं सरकारं धायो च्वंगु खाँ मखु धाय्गु सिय दः ।

चालु वर्षखय वा अपलं सःगु सरकारं धःगु दः अथेनं वांगु दायँ स्वयो खाद्यान्न आयात नं ८ अर्ब अप्वगु दः जक धःगु दः । चालु वर्षया न्ह्यला दुनयँ ३६ अर्ब ३५ करोडया खाद्यान्न आयात यातसा वहे इलय वांगु दायँ २८ अर्ब २१ करोड तका आयात यागु धायो तःगु दः ।

थुगुसी वा २ लाख ३१ हजार टन अप सःगु सरकारया दाबी खः । थुगुसी ५९ लाख ५५ हजार टन वा सःगु दः गनाकी वांगु दायँ ५७ लाख २४ हजार टन जक वा सःगु खः । न्ह्यलाया दुनय् २५ अर्ब ३७ करोड तकाया जाकी, वा पिनय नं न्याङः हःगु दः । वहेइलय वांगु दायँ १३ अर्ब १० करोडया वा, जाकी न्याङः हःगु खः । सरकारी तथ्याङ्ककाथं हे थुगु इलय ११ अर्ब तका स्वयो अपःया वा, जाकी न्याङः हय धुकल ।

तरकारी खय् थुगु इलय ६ अर्ब अपःया न्याङः हय धुकल । वांगु दायँ तरकारीत न्ह्यलाखय तरकारी जन्य वस्तुत २५ अर्ब ८७ करोडया आयात जूगु क्यङः तःगु दः सा वांगु दायँ १९ अर्ब ५० करोड या आयात जूगु खः । अथेहे चिकं थजगु वस्तुत थुगु न्ह्यलाखय १५ अर्ब स्वयो अपः या आयात जुला दक धायो तःगु दः ।

नेपःया सरकारं कृषिखय छ्यःगु लाय फिसलय नाः तय्थे जक जुयो च्वंगु दः । इलय हे देसी सः हयो बिय मफूगु, न्हँ न्हँगु कृषि प्रणाली डालय मफूगु, की सीङ्गु (किटनाषक) वास बांलाक छ्यलय मफूगुलिं अलय नाः छुयगु बांलागु व्यवस्था याय मफूगुलिं बुं अपः अन्न सयके मफूगु खः । बुँज्या सानय् फःपुं ल्यासे ल्याम्होपिनिगु जनशक्ति विदेशय् ज्या मालय्गु नामय् वाङः च्वंगुलि थानाया बुँ बाँभः जूसेलिं अन्न सैगु म्हवँ जुयो वांगु खः ।

मसें(तराई) व पहाडय् अपलं बुँ बाँभ तयो तःगु दः । आना बुँज्या याइपुं ल्यासे ल्याम्होपुं मरु । सल्हँवानिपुं मिजंत नपां मरुगु गां नेपालय् यक्व दत । थुकिया तप्यंक लिच्चः कृषिखय खानय् दयो वल । इलय हे थजगु ज्या पानय् मफूसा थौं स्वयो कन्हे भन ग्यापुगु पहः खानय् दयो मवै हे मखु ।

ल्यासे ल्याम्होपुं फुक्क विदेशय् लिङः छ्वयो, अमिसं हि चःति हाय्क कमेयाङः हःगु धेबाया रेमिटेन्सं (ज्यालां) देश न्ह्याकय्ता भी शासकपुं लज्या चाय मःगु खः । अलय अमिसं थःपुं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थःगु देशय् तयो बुँ ज्या खय् थःगु तुतिं चुयगु स्वयो विदेशं बिष दःगु तरकारी व अन्न नेपःमिपिन्ता नकय्गुलि भिं ताय्क च्वना ।

नेपः देता कृषिखय थःगु तुतिखय थानाय् फत धःसा दायँ २ खर्ब स्वयो अपः धेबा विदेशय् वानिगुलिं बचय् याय् फः । उलिजक मखु खाद्यान्न, तरकारी थजगु वस्तुत फुकं विदेशीया भरय् च्वंसा न्हा याय्थे भारतं नाकाबन्दी याःसा फुक्क जनतात नय मखाङः सीय मालय् यो । नेपःया बांलागु हावापानी, अपलं अन्न सङ्गु जग्गा दय्कं दय्कं कृषिखय भन भन कतया भरय् च्वनय् मालः वगु नेपःया शासक दलतय्गु कुकर्मया लिच्चः हे खः । न्हा न्हा नेपालं बङ्गलादेश, भारतय् वा, जाकी मियो छ्वङ्गु खाँ सिङ्कः थुङ्कः न्हा याय् थें हे कृषिखय थःगु तुतिखय चुयगु कुतः याय् मः ।

पिकाक-खवप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंभञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६१३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

का. रोहितया चीन यात्रा चियाफार गामयः

हनय हे ला । अः थुगु गामय् उद्योग, नाः, चवनय्गु आवास क्षेत्र, बिजुली, व्यापार बैंक, शिक्षा, संस्कृति व यातायात व सञ्चारया बांलागु व्यवस्था दः ।

प्यब्वय छव्व (२५ प्रतिशत) गामय् यातायात थ्यनय् धुकल । ४० किलो मिटर न्हूगु लाँया सुविधा दय धुकल । ३८ प्रतिशत किसानतयसं मोटर छ्यली । १९४५ जुलाई खय् टेलिफोन इङः ब्यगु खः । ११०० खा छँ टेलिफोनया व्यवस्था दः । छँखा पतिकं विजुली व टेलिभिजन दः । ६० निसँ ८० प्रतिशत किसानत ग्याँस च्याकः जा थुईपुं खः । थाना निजी ट्याक्सी कम्पनी नं दः । अः प्यब्वय छव्व किसान तय्के नेता जःगु डाक्व-डाक्व क्वथा दःगु आधुनिक पहः छँ नं दः ।

वांगु दायँ श्व गामय औद्योगिक उत्पादन मूल्य ६० करोड युआनया खः थुगुसी ८० करोडया ज्वी । बैंकय् थःथःगु व्यक्तिगत खाताय् १० करोड युआन मुङः तःगु दः । अलय प्रतिव्यक्ति थ्यं मथ्यं आमदानी दाच्छिया ५००० युआन थ्यं ।

थथेतःमि जुयता थानाया किसान तयसं छु गजगु ज्या यातालय जक जिं न्यडाबलय लिसलय का.लिन जुं धायोदिल- 'सेवा उद्योग, उद्योग व कृषि (बुँज्या) हे थानाया मू ज्या खः । सेवा उद्योग, धायबलय ब्यापार (वनय ज्यायगु) व मेमेगु ज्या खः । मोटरया पाटपुर्जा, प्लास्टिक व रासायनिक वस्तुया (व्यापार) मियगु, नेगूगु खः - अजगु वस्तुत उत्पादन याय्गु । १८ प्रतिशत किसानत जक बुँज्याखय् लगय् जुई । पूर्वी चीनया विजुलीया सामानत पिकायगुली श्व गांया तहांगु लाहा दः । ८० प्रतिशत श्रम शक्ति फुक्क व्यापार व

उद्योगय् ला । नेट्रम्हा मनूतय्सं बनय् ज्या (व्यापार) याई । थाना ताइवान व जापानया मंकः लाय् खय् उद्योगत न्ह्याकः चवंगु दः ।

सांस्कृतिक ज्या इवः प्याखं ल्हूगु, स्यनय्गु बांलागु थाय् दःगु छँत(अखत), म्हितयया लागिं कासाख्यः (रंगशाला) नं बांलागु हे दः । मेगु दायँ तकखय् चयब्व (८० प्रतिशत) मनूतय्सं न्हूगु छँ दानय् धुंकी । कारखानात मंकःगु हे खः ।

व्यापार व उद्योग याइपुं गथे किसान जुला दक न्यडागु जिगु न्ह्यसः या लिस ब्यूसे- 'बुँज्या न्ह्याबलें दैमखु अलय बुई ज्या दैबलय सिन्हाज्या सामाज्याया इलय बुई हे ज्या सानि धायो दिल ।

नेता जःगु डाक्व क्वथा दःगु बांलागु आधुनिक छँत गथे दाडा जक न्ह्यसः तयाबलय ३६ दाया छम्हा गृहिणी मिसां घाल - जिमी जाहानम्हासिं व्यापार याई जि छगू कम्पनी ज्या सानय्गु, जिं हिगू तगिंतक आखः ब्वङः तयागु दः । थजगु ज्या जिं ब्वनय कृषि अथें तुं सयकागु खः । लय् ५०० युआन तलब दः अलय छँ दानय्ता २-३ लाख युआन तुत ।'

हिन्दिदा व खुदा दःपुं मचात नेम्हा दःपुं उगु परिवारया छँ, फर्निचर व मेमेगु बन्दोबस्त स्वय् बलय् भीथाय्गु ल्याखं किसान धाय् मल्व । थथे छाय् जुला धाय्गु जिगु न्ह्यसः या लिसः लय् का.लि जुं थः पार्टीया दुजः जुयागु अलय कृषिखय् फुक्क यान्त्रिकरण जूय धुंगु खँ नं काङः दिल । न्हिनय् सिया ३:३० ता इलय् आनानं विदा फवडा अलय ६:३० ता इलय् नानकिङ्गया होटेलय् थ्यन ।

न्हूगु आर्थिक सुधार व खुल्ला नीतिलिपा विकास यागु गांमध्ये श्व गां नं छगू खः जक धायो चवंगु दः । डागू नगर स्वयो जिपुं २:४५ ता इलय जिपुं उगु गामय थ्यन । धात्थें धाय्गु खःसा अः श्वकिता गां मधसँ भीगु देया नारायणघाट, हेटौडा, महेन्द्रनगर, राजविराज स्वयो बांलागु अलय व्यवस्थित नगर धायमःथें चवं ।

उगु गांया उप-प्रधान का. लि जुं जिमिता लसकुस याङः दिल । अलय थःगु गांया प्रगतिया खँ छसिकाथं काङः दिल । सन् १९९२ या बायं पाखय् थाना आर्थिक सुधार व खुल्ला नीति पाखं विकासया ज्या हज्याकगु खः म्हवचा जक लायखं ज्या न्ह्याकगु खः । अः वयो श्व गांमय् च्वपिनिगु प्रतिव्यक्ति आमदानी ३,००० युआन थ्यन । थाना चवङः च्वपुं मनूया जनसंख्या १९ हजार (हिगुद्वम्हा) खः । थाना छम्हा मनूता बुँयाय्ता ४०० निसँ ६०० वर्गमिटर बूँ बियो तःगु दः । जग्गा सरकार याय्गु खः अथेनं छम्हा छम्हा किसानतय्ता छुं भाती धेबा कायो निजी ज्या नं याकः चवंगु दः । थुगु गांता न्हयलुवा गां (प्रतिनिधिगां) धः सां नं श्व ब्वस्यलागु नमूना गां धःसा मखु । अलय छगू निसँ खुगू स्तरतक मध्येया श्व नं छगू गां मध्ये खः । चेनच्यांग क्षेत्रय् धः सा श्व गां

भ्रष्टाचार मयाकय्गु व सुशासनया खाँ

विवेक

संसदीय मूल्य व मान्यताया अखः नेका व एमालेया गाथि सरकार दयकगु नं न्ह्यला दत । सरकार दयक बलय व नेगु दलया दशवी न्ह्यगु खाँ या बुँदात तयो सम्भौता जूगु खः । व मध्ये अपलं विषयत दलगत स्वार्थनपां स्वापु दःगु जूसां संविधान संशोधन व सुशासन विषय धःसा जनतानपां तप्यंक स्वापु दःगु विषयत खः । संविधान संशोधन विषयलय उलि चासो मतः सां भ्रष्टाचार मयाकय्गु व सुशासनमा खाँ ल्हाय्गु धःसा त्वः तगु मरु ।

खुला खुलाख्य सरकार हिल च्वनिगु देशय् नेका व एमालेया मंकः सरकार निः स्वांसेलीं जनतां राजनैतिक स्थायित्व व सुशासन दैला दक आशा यागु खानय् दः । अलय सरकारया पहः स्वय बलय व आशा याय्गु थाय् मरु ।

अख्तियार अनुसन्धान दुरुपयोग आयोग, आन्तरिक राजश्व कार्यालय, सतर्कता केन्द्र, महालेखा परीक्षकया कार्यालयतनपां भ्रष्टाचार मजुइकेता, मयाकय्ता दयकः तगु सरकारी निकायत दः । उगु निकाय तयसं पिबवगु प्रतिवेदनत स्वयगु खः सा देशय् सुशासन मखु कुशासन चल्य जुयो च्वनाजक न्ह्याम्हासिनं मधाइ मखु । देशता हे तस्कं घः लाइगु काथंया तः तः हांगु भ्रष्टाचारत छन्हु, नेन्हु वा लच्छिया दुनयं जुइगु मखु । प्रधानमन्त्री, मन्त्री व सचिवपुं मिलय मजुइकः अजगु तःतः हांगु घटनात जुय फै मखु । दसि-प्रमाणं क्यंक क्यंक हे नीतिगत निर्णयया त्वहः तयो घटनाया छानविन तक मयाइगु अलय या सां नं

मुद्दा चल्य मयाइगु अख्तियारया निर्णय नं भ्रष्टाचारता तागत तांकय्गु थें जुयो च्वंगु दः ।

ललिता निवास जग्गा प्रकरण उकिया छगू स्यल्लागु दसु खः । २०६६ सालय माधव कुमार नेपाल व वावुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री जबलय बिस्कं बिस्कं न्हिल्याख्य च्वंगु मन्त्रीपरिषद्या बैठकं सार्वजनिक जगाख्य नक्कली म्हवय दयकः म्हवें कायम याय्गु निर्णय याता । उगु प्रकरणय् दुथ्यापुं मध्ये नेम्हा प्रधानमन्त्रीपुं नेपाल व भट्टराई व उल्लेया सचिव वावुराम पौडेल बाहेक फक्क १७५ म्हासिता मुद्दाचल्य याता अलय शक्ति (पहुँच) या लिधंसाय् उल्लेया न्यायाधिश कुमार रेग्मी व एमाले नेता बिष्णु पौडेलया काय नवीन पौडेलता मुद्दा हे चल्य मया । छाय धःबलय रेग्मी व पौडेलं जग्गा लिताबिय दक बाचा यागु दक कयना । कानूनी शासन दःगु दे धःथाय् श्वथिन्योगु, श्व थें न्हयलय् मःगु खाँ मेगु छु दै ? श्वहे फागुन १ गते मुख्य निर्णयकर्तात नेपाल व भट्टराईया विरुद्धय तःगु रीटया खाँ पूर्ण इजलासय सुनुवाइ याय्गु सर्वोच्च अदालतं निर्णय यागु दः । स्वयहे मनि-नीतिगत भ्रष्टाचारया खाँ सर्वोच्चया गजगु व्याख्या वै ?

नेपःया नां हलिमय दकलय अपः भ्रष्टाचार जुइगु देश मध्ये लासेलिं हलिमय नेपःमि पिनिगु बेइजत जूगु दः । देया थजगु अवस्था खाडः शासक दलया नेतात छुं भाति जूसां लज्या चायमःगु खः । अलय अपुं फुइयाडः जुगु स्वयबलय

लज्या थः हे लज्या चाइथें च्वं अथेनं अपुं लज्या मचः धाइन आंगु कःम्हा लज्या मच आंगु लज्या चाला दक । पशुता खिपतं चिइ अलय मन्त्रालय नैतिकतां चियमःगु खः । लज्या मचपुं, नैतिकता मरुपुं 'नांगा नाचे हजार दाउ' थजपुं ठेकेदार शासक पिन्ता छुकिं चियगु फै? ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेशनलं पिबवगु प्रतिवेदन काथं नेपः दे भ्रष्टाचार जुइगुलि १०७ गुगु थासय लागू क्यड तगु दः । खयां अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था (आइएनजिओ) यागु सर्वेक्षण धात्थें हे खै धाय् फै मखु । अलय नेपः या न्ह्यागुं लागाय् भ्रष्टाचार जुयो च्वंगुयां धात्थें खः नि ।

सहकारी, विद्यालय, कलेज, विश्वविद्यालय स्वंगुंतुं तह्या सरकार व सरकारी कार्यालयत, न्यायालयत, गैर सरकारी व अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थात अःछुं छगु थाय् हे भ्रष्टाचार मजगु थाय मरु । थजगु देशया शासकपिसं सुशासनया खाँ ल्हाय्गु दुनियां न्हयकेगु खाँ जक जुयो च्वंगु दः ।

भ्रष्टाचारमुक्त कर्मचारी, स्थानीय तह, प्रदेश व संघीय मन्त्रीत दः धाय्गुथाय् हे मदय धुंकेल । थुकिया खाँ सकलें भ्रष्टाचारी धाय्गु खाँ नं मखु । समाजय इमानदारत नं अपलं दः । अमिता नं भिंगु मिखालं स्वयगु मयाड हल ।

विकास निर्माणय् लिफिलिफी, बमलाक दयकिगु, निर्माणसम्पन्न याय् धुंक उलेज्यालिसें हे दुइगु संरचनात स्वयो देशय् गुलितक भ्रष्टाचार भवेचिडः

वलाधाय्गु खौं क्यं । थुकी ज्या सानिपुं ठेकेदारया कर्मचारी व प्राविधिकपुं जक मखु राजनैतिक न्ह्यलुवात नं उलि हे दोषी खः । राजनैतिक तहलय च्वनिपुं इमानदार जूगु जूसा व नपां स्वापु दःपुं हाकिम व कर्मचारीतय्के भ्रष्टाचार याय्गु आँट हे वै मखु । बिंया तुति बिंजक खानी घाय्थें राजनैतिक न्ह्यलुवां कर्मचारी पिन्ता अलय कर्मचारीपिसं राजनैतिक न्ह्यलुवापिन्ता भ्रष्टाचारया खौं मसिङ्गु खौं हे मखु । अः व नेगुं पक्ष नेम्हां तुं म्हतुप्व तिडः च्वंगु दः । श्व बांलागु पहः खहे मखु ।

राजनीति याडः वा जागीर नयो अकुट सम्पति मुनय्गु मतिं उगु लागाय द्रहं वापिसं देशय सुशासनयाय् हे फै मखु । राजनीति याडपिसं चुनावया इलय् करोडौ धेबा हवलः त्याकः सावां ब्याज फुक्क लिता कायो मेगु चुनाव तकया लागिं सम्पति मुनयय्गु याई । उकिया लागिं सरकारं बिङ्गु तलब, भत्ता व सुविधां जक गाईमखु । अलय विकास निर्माणय ठेकेदार, तस्करत नपां मिलय जुयगु व पार्टीया नीति व सिद्धान्तता त्वःत छ्वै । कर्मचारीपुं लोकसेवां पास जुयवं यें जग्गा न्याडः छं दानय्गु मति तै । गुकियालागिं बेइमानया लाँपु ज्वनि । गुकिं सरकारी निकाय तय्सं जनताया भिं ज्या याय् फै मखुगु साबित जुई ।

नेपःमिपिनिगु मनस्यंकय्ता विदेशी तय्गु नं तः हांगु लाहा दः । नेपालय् विदेशी ध्यबां न्ह्याकः तःगु एन जि ओ व आई एन जि ओ त दः । व संस्था तय्सं विकासया नामय् थानायाय्पुं नागरिकपिन्ता स्यंकय्गुलि उलिहे लाहा दः । धात्थे जूगु खर्च स्वयो अपः छाय्कः नक्कली बिलदय्क नय्गु, ज्याहे मज्गुलिता नं भ्वेतय् ज्या मिलय् याडः धेबा नङ्गु, खःगुं मखुगु अनुसन्धानया रिपोर्ट दय्कः

करोडौ धेबा इवाम याय्गु बानीपुं कर्मचारी थजुया राजनैतिक लागा न्ह्यागु पदय थ्यंसा व बानी त्वः तय् फैमखु । गुकिया लिचवः अः भ्रष्टाचारं हे देशया बेइजत जुयो च्वंगु दः ।

न्ह्यागुं लागाय् योग्यता स्वयो भागवण्डां नियुक्त याय्गु चलन दःतलय् देशय सुशासन हय हे फैमखु । राजदूतपुं, उपकुलपतिपुं जक मखु, प्राध्यापक, शिक्षक, कर्मचारीपुं नपां सरकारय् च्वंपुं दलतय्सं 'अंशवण्डा' याडः तय्गु याडः च्वंगु दः । राजनैतिक पहुँचया लिधंसाय् नियुक्ति जूपिसं बांलाक ज्या याई दक मति तय्गु मखुगु खौं थें जुई । अभ्र निष्पक्ष न्याय विङ्गु जिल्ला, उच्च व सर्वोच्च अदालतया न्यायाधिशत हे शासन सत्ताय् च्वंपुं दलतय्सं प्रतिशतया लिधंसाय् भागवण्डा याड तैगु खःसा अजपुं न्यायाधिशपिनिपाखं गजगु न्यायया आशा याय्गु ?

ललिता निवासया जग्गा लिताकाय्केगु सतय् न्यायाधिश कुमार रेग्मी व नवीन पौड्यालता अख्तियारं मुद्दाहे चलय् मयागुलि छु राजनैतिक खौं मरुला ? खुँ ज्वनय् धुंकः सामान लिता बियगु खौं धाय्वं मुद्दा चलय् मयाय्गु निर्णय हलिमयया छु फौजदारी सिद्धान्त खः? अजुचाय्पुगु खौं श्व हे खः । उगु नजिरं गुलि भ्रष्टाचारीतय्ता त्वःतिगु खै स्वय हे बाकी दःनि । अः लिपाया घटना बाँसबारी छाला जुत्ता कारखानाया हिपी जग्गा विनोद चौधरीया किजाय्गु नामय् निजी यागुली वं नं जग्गा लिता बियगु शर्त तय्वं मुद्दा चलय् मयाय्गु निर्णय याता धाय्गु न्यनय् दः ।

भीपुं शासक दलया नेतातय्सं नामुद गुण्डातय्ता संसदय थ्यंकय्गु जक मखु बरु मन्त्री दय्केता तक लिफ मस्वः । गण्डकी प्रदेशय एमाले, नेका व माओवादीं

तःक हे समर्थन याडः छम्हा कुख्यात गुण्डाता तःक हे मन्त्री याता । छु व निर्वाचन हौं तक प्रहरीया 'मोष्ट वान्टेड' या धलःखय् लम्हा मनू मखुला ? अलय गथे दल तय्सं संसदय् थ्यंकला अलय मन्त्री याता ? खौं थुइके थाकु मजु ।

अभ्र भ्रष्टाचारया आरोपय बन्दी जीवन हाडः च्वम्हा छम्हा मेयरदखय् पाजुडः प्रमुख प्रतिपक्ष दलयानेता प्रचण्ड संसदया रोष्टमं हे नुवाता - २०७४ सालय् त्याक मेयर जुम्हा, विकासता हछ्याम्हा, राष्ट्रिय संस्कृति ल्यंकः तय्ता रेकर्ड तःपुं ऐमालेखय् वङ्गु जूसा अख्तियारय् लापुं व वनया मुद्दाय सफाई बिई । माओवादी हे च्वनय्गु जूसा म्वाकय् फै मखु । (नागरिक, ३० माघ) थूकिता विश्वाय याय्गु कि मयाय्गु ?

माओवादी देया प्रमुख प्रतिपक्ष खः । प्रमुख प्रतिपक्षता 'छायौं सरकार' काथं काई । कन्हे माओवादीया सरकार वलकीं वाता सफाई बिङ्गु अः हे सियदय धुंकल । न्यायालयता हे बाँमलागु लिचवः लाकिगु थजगु खां भ्रष्टाचार याडपिनिगु मन कुछि थाहाँ वैगु पक्कानं जुल ।

सत्तापक्ष जुयमः वा प्रमुख प्रतिपक्ष नेगुं पार्टी तय्सं भ्रष्टाचारी तय्ता ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या याडः च्वंगु दः । न्ह्याथाय् नं भ्रष्टाचारया खौं ल्हाडः च्वंगु इलय् सरकारया सुशासनया नारा खौंजकगु थें जुयो च्वंगु दः । छगू छगू खौं ज्या न्ह्याक स्वयथें पारदर्शी याय्गु जनताया नुगः खौं न्यनय्गु नीति व कानुनं धः थें ज्या याय्गु हे सुशासन खः । अलय मालिगु इलय् जनताता सेवा बियगु मितब्यायी व आर्थिक अनुशासनय् तयो फक्व जनताया गुनासो मवयक शासन याय्गु हे सुशासन खः । अः याय्गु सरकारपाखं थजगु आशा याय्गु चान्ह्य लिभः त्वकय्गुथें जक जुई ।

नाकाबन्दीया हि कुंगु नाकां

पूर्ण वैद्य

गुलि महान् मनूतयगु
छतिकि छतिकि हिं दयेका थकगु
छगू विशाल देय्या महानता
छगू स्वार्थया सीमितताय् चतुचुलाः
ज्याला वनाचवन थौं
चुंदां थें चिधैंधं तना वनाचवन
व्यवहारया भ्यातनाः लय्
अहंकारया कंभालय् ।

भाला, स्याः चुपि तियातःगु ततःहाकःगु पं कथिं
तुयाः थनेगु स्वयाचवन
कुतुंवंगु प्रतिष्ठा ।
चिधनावंगु महानतां !

भालाया चवकां थनेत स्वःलिसे प्रतिष्ठा ला
भं कुचा कुचा जुइ
अहंकारया स्याःचुपिं महानता ला भं घाः घाः जह
तर अहम्या न न्हाय्पं दु, न मिखा हे
शक्तिया ततः जागु त्वाथलय् पलाः ततं
जब व अहंकारया अन्धताय् हाइ -
न्हापां वया मिखा नि कुतुं वनि, अनं न्हाय्पं, म्हुतु
न्हाय् दक्कं छता छता कुर्कु कुर्कु
आखिरय् थःगु छपातं ख्वाः कुतुं वःगु वं हे मचाइ
व गुलि तधिकः जुयावइ
गुलि सतिकि धिनावइ
ख्वाः मदुम्ह मनूया कल्पना नं
उलि हे ग्यानापु
ख्वाः मखु, ख्वाःपालं जक बिइगु परिचय
गुलि हे थातं च्वनि ?
ख्वाःपाः ला बाजंया ताल सिइका हिला पिलुइफु

लांफवः छाया न्हिलेफु
मैत्रीया नं छगू जग दु स्वनेगु
वया नं व्यवहारया छगू ख्यः दु
भावनाया आकाशय् चकनाः थहां वनेगु
श्व हे ख्यलय् अतीतं थना थकगु
छगू ठोस उच्च आस्थाया थामय्
'सत्य मेव जयते' चिनातः पिं सिंहत
थौं गपाय् गपाय्स्कं भूठ गर्जे जुयाचवंगु ।

छाखेरं वांखायाः,
बलं तितिप्यंक सनाः
सत्यया आस्थां ब्यनाः इपिं क्वहाँ वयाचवन
क्वहाँ वःलिसे सत्यया सुरक्षार्थ सिंहत
थौं ध्वं जुयाः वयाचवन
खुसिइ लः त्वनाचवम्ह फैचा स्वस्व
त्वहः ग्वयेगु ला छु हे खँ जुल ?
फैचा ला व हे खः
गुम्हसिया म्हिगः नं वं हिनू चफ्फुना काःगु दु
तर थौं वया उमेर वहे मखुत
म्हिगःया न्ह्याथें याःसां ज्यूगु
खुसिया एकान्त सि नं थौं व हे मखुत
फैचा गुम्हसिया खः -
थुपिं हे अन लिक्सं बंज्या यानाचवंगु दु
उखेसं नँ नायेकाचवपिं ज्यामित दु
नापं स्वयम्भूया मिखा कनाचवंगु दु
व हे मिखां खनाचवना थौं जिं -
शक्तिं सत्ययात थःगु हे आकारय् चायेत स्वयाचवंगु
न्याययात थःगु हे खँवलय् न्हयंकेत स्वयाचवंगु
आखिरय्, शक्ति, वदला वनिगु नं अन्याय हे खः

सच्छिव डयनेगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

देय् ला गन ब्वदइ सुनानं थःगु नैवःगु सासं फू यायेवं
 व ला गनं भाव जुयाः
 गनं व्यवहार जुयाः
 अन थन धाये मछिंका
 समस्त जातिइ म्वानाच्चनि
 प्रत्येक मनू दुने छगू देय् म्वानाच्चनि
 मसीतले वं थःगु देय् घाना जुइ,
 मनू सिइ बरु, तर देय् सिइ मखु
 देय् ला हानं वया हे काय् म्हाय्याके
 सरय् सरय् जुयाः म्वानाच्चनिइ
 जब वयात सरय् जुइगु गनं थाय् हे मदइ
 सुयां नुगलय्
 अले धाःसा देय् सिइ
 म्वः स्वः म्वाःपिं मनूतय्गु लाशय् ।
 चां न्हिं कनाच्चंगु स्वयम्भूया मिखा
 जिं खनाच्चना थौं -
 गुकी लिधन भलसा जिगु अतीत
 थः दनेवं स्वयेवं
 थौ व हे लिधंसां वर्तमानया तुतिइ च्यूवयाच्चन
 खू काये मायेक
 अहो, जि ला, सुयां तप्पागु कोटय्,
 घानातःगु छपा म्हिचा खनि सा ।
 थः यःबलय् यग्गु तइगु, लिइकागु
 थःत माःमाःबलय् म्हुतु चायेकीगु, तिइगु
 छहाकः जिपर ?
 जिगु बजार छहाकः श्व नं
 सुयां पार्टी भ्वजय् छाय्पियातःगु डिनर तेबुल
 छगः खनिसा ।
 गन गनं बुकाः, गन गनं प्यायेक यानाः
 थलबल जाः वइ थन-
 सुसु ल्हाःतं, सुसु काँटा, चम्चां कवाफ लाकि
 क्वय् - छ्यंगू ल्यनाच्चंगु प्लेट खालि - जि

जिगु धयागु उद्योग नं गुलिं सु थनातः म्हे म्येयचा हे तिनि
 गुम्ह न्हयःने तयाः दुरु न्हयाना काइगु ल्हाः ला मेगु हे दनि ।
 दासता मुक्तिया अपायहाकःगु संग्राम ल्वानाः
 इमित कजय् याइगु कोर्दा, लगाम ला चः हिइका
 लाका ला काल छं
 तर, थःगु ल्हाःती लाः वयेवं
 थौं नं वयात गय् वांछवये मफुत ?
 व हे प्रभुताया महारोग गनं पुनाः वयाच्चन ?
 आशंका ला अन भं भयावह जिके
 गन थम्हं लँ दक्व प्वः चिना-
 जिगु तवाही व हाहाकारया पीडाय्
 न्हिलाः कायेफुगु गुगु आनन्दया सवाः दु
 मूलतः उकी व हे फैचाया हि सवाःया स्वापू दु
 गुकी अमानवीय क्रूरतम कृत्यया विशाक्त पु
 क्वसियाच्चंगु दु
 मेगु दक्व अभावया घाः स्वयाः न
 दकले ग्यानापुगु थाय् ला श्व हे प्रवृत्तिया घोर जंगल दुने दु
 गन स्वार्थ - अहंकारया ग्वाः ग्वाः हिंस्रक धुँत
 साधु थें सुम्क सुलाच्चंगु दु
 जिं सः बिया सतर्क यायेगु थाय् नं ला थन हे खः
 तर जि पिया च्वना तिनि -
 हिनू चफुनाः, लाक्व ताना, घाः घाः जूगु
 देय्या घालय् पत्ति थें प्यपुना ।
 वक्व वा फय् थम्हं फया ।
 धात्थें ला -
 च्वापुगुंया कस्तुरी चल्ला खः जि
 आः भः भः न्हयाः जुइ गात
 जिके हे व नस्वाःगु कस्तुरी दु खनि
 प्वः चिना मच्चंसे छ्यले जक माः
 जि दनेत जिगु हे ल्हाः तुतिं गाः खनि
 जि दनेवं जिगु देय् मदनीगु हे गथे ?
 व ला जि दुने दु ।

(कुलां १६:९:१११०)

**स्वप नगरपालिकाता न्ह्याबलें सफा,
 सुगुधर तय्गु सकल नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः ।**

संसारं सबः कायो च्वंगु ख्वपया जुजुधौ

उपेन्द्र लामिछाने (नागरिक ११/५)

ख्वपया ताका तपुली पुयो अथेहे गुदाति हौं ख्वपय चाह्यू भःम्हा चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी प्रचार विभाग प्रमुख लिउ छि पाओ जू यादा नेपाल मजदुर किसान पार्टीया सभासद् प्रेम सुवाल जू विदा ब्यू बल्य भ्यो धौ बियो हकन हकन भासँ धायो दिल । नेपःदे नपां न्हँ काथं स्वापु तय हथाय चायो च्वम्हा उत्तर पाखय्या जलाखाला दे चीनया वयक नेता सगं या चिं काथं छ्यलः च्वंगु भ्यो धौ ज्वडः लय्तायो ख्वपय नं बिदा कायो भाला ।

सगं गुब्लें सितिं वानि मखु । गुदा हौं या व ख्वपया सगं खं पर्यटनय न्हँगु लौपु चाल । माघया न्हांगु वालय ख्वपय ग्वसः ग्वगु सांस्कृतिक ज्या इवःसं, चिनियाँ राजदूत चेन सड जू चीनपाखं 'नेपाल भ्रमण वर्ष' क्वः छिसेलिं ख्वप दे जक मखु नेपः दे या सकलें लयताल । थं मथ्यं डेढ अर्ब जनसंख्या दःगु चीन देशं स्वंगू करोड जनसंख्या दःगु नेपःदे चाह्यू वय्गु खौं हदाय तःगुलिं धात्थेंगु अर्थ पिज्वगु खौं सः स्पु पिसं धायो च्वंगु दः ।

चिनियाँ पर्यटकपुं भन भन अपः

वयो हे च्वंगु जुल' ख्वप नगरपालिकाया मेयर सुनिल प्रजापति जुं धायोदिल- क्वःछिय धुकः थुकीं फुक्क लागाय् (उत्साह) मन ह्वयकः ब्यूगु दः । धौ स्वगंता 'सांस्कृतिक स्वर्ग' काथं कायो दयूम्हा प्रजापति जुं थव ख्वप देया थःगु संस्कृति खः सम्पदा खः धायो दिल । धौ नपां कला-संस्कृति पर्यटन नपां फुक्क जीवन स्वाडः च्वंगु दः ।' वयकं धायोदिल - वनलिपा थुकी अर्थ व कूटनीतिखय नं बांलागु ज्या याडः वगु दः ।'

दे दे या स्वापु क्वातुयो वानय् मः । अलय ख्वपया म्हासिइका अज हज्याड वानयमः धायगु तातुडः ख्वप नगरपालिकां नेपाल संवत् क्यंगु न्हँ दँ या लसताय कूटनीतिक नियोगय भ्यो धौ सगं काथं बियो छ्वय्गु चलन हःगु मेयर प्रजापति जुं धायो दिला ।' जिमिसं नेपाल संवत्तया न्हँदँया इलय् कतार, श्री लङ्का, चीन, पाकिस्तान, बङ्गलादेश, नपांया राजदूतावासय् सगंकाथंया जु जु धौ छ्वय्गु याडः च्वडा ।' मेयर प्रजापति जुं धायोदिल- थुकीं भीगु संस्कृति व पर्यटन लागाय् बांलागु लिचवः

लाडः वगु दः ।

थव नपां थी थी देशया उच्चस्तरीय प्रतिनिधिमण्डलया पाहाँ पुं भाइबल्य ख्वपया जुजु धौ खं लसकुस याय्गु जक मखु अमिता धौ या विशेषता (बिस्कं पहः) नं काय्गु याडा । जिमिसं गुलिसितां यां धौ फिइगु थासय् यंकः हे क्यनय् यंका । थुकिं वयकपुं अज अपः लय्तःगु खौं नं वयकलं काडः दिल ।

वयकलं धायो दयूकाथं हे नेपःदे चाह्यू भाइपिसं ख्वपय भायो धौ नय्गु यागु खानय् दः । चीनया सांघाइपाखं नेपः दे चाह्यू भःम्हा न्यान्सी जु ख्वपय भाय् वं हे धौ सबः कायो लयताल । सबः स्वयता न्हालाक चिच्याग्वगु धौ छगः कायो नला । अलय् बहनी नय्ता तग्वगु धौ न्याडः यंका जक धायो दिल । चीनय नं धौ यां मरुगु मखु अथेनं थानाया धौ तस्कं हे माकु । जिमिथाय् दयकिगु धौख्य (नसा व सिसा फल) (फ्रुड व फ्रुट) ल्वाकः छ्याडः दयकिगु जिता थानाया धौ प्राकृतिक काथं हे माकुल । वयकलं धायो दिल ।

धौया सबः थमनं सामाजिक

सञ्जालय् नं तयागु खाँ वयकलं मन हवयकः काडः दिल । न्यान्सी थें हे नेपः दे चाह्यू भ्नाइपुं अपलं चिनियापिसं धौ नय् यःकगु खानय् दः ।

चीन थें हे यक्व जनसंख्या दःगु मेगु जलाखाला दे भारतीय पिसं नं धौ यःकगु खानय् दः । राजधानी दिल्ली भः म्हा रुकुमनी गुप्तां थःता धौ तस्कं नय् योम्हा धायोदिसे ख्वपया धौ तस्कं माकुगु खाँ काडः दिल । - 'जिं दकलय न्हापां तिनि धौ नयागु खः, तस्कं हे साता' धौ पसः हनय् दाडः च्वम्हा वयकं धायो दिल, अः जिता थव धौ खय् लस्सी दय्क नयमसीं वल ।

वयक नपां धौ भपियो च्वम्हा वयकया थः हरिश गुप्ता जुं नं धौ नयो तस्कं लयताल । वांगु नीडादा हाँ निसैं क्यानाडाय् च्वंड वम्हा कलकत्ताया हारिस गुप्तां कलकत्ताया सागु धौ स्वयो थव गनाखः गनाखः माकु धायो दिल । - 'थव तस्कं हे माकु थूकिं जिमिगु मन सालः कालः । वयकलं धौया तारिफ याडः च्वैं च्वैं आइसक्रिम नयो च्वंपुं बः चा हिंपुं मचात नं धौ न नं लय् तायो च्वंगु खानय् दः ।

अस्ट्रियन नागरिक मार्टिना नोभर्टनी नं ख्वप दे नपां यक्व दे सतिगु खानय् दः । वयक इलय् ब्यलय् ख्वप दे चाह्यू भ्नाइगु । 'ख्वप देशं सालः काइगु छगू खाँ धौ नं खः' वयकलं धायो दिल । ग्वाहालीमि काथं नेपः भः म्हा वयकः ख्वपया संस्कृति सम्पदा तस्कं योगु खाँ काडः दिल । 'जुजु धौ' नां तयो तःगु ख्वपया धौया नां जक काय् वं हे वयक तस्कं लयताइगु । 'आहा जिता धौ साब हे यो, छाया धःसा थव तस्कं हे माकु ।'

अपलं पर्यटनपुं द्रहैं ठाल-

अः भक्त भक्त ख्वपयपर्यटकपुं

अपलं द्रहैं वयो च्वंगु दः । आ.व. २०८१/८२ पुस मसान्ततकख्य न्हापाया आ.व. या उगु इलय स्वयो चार प्रतिशत स्वयो अपः पर्यटकपुं द्रहैं वगु ख्वप नगरपालिकां धःगु दः ।

नगरपालिकां पिबवगु ल्या काथं चालु आर्थिक वर्षया पुस २३ गते तक खय् सार्क मुलुक बाहेकया पर्यटकपुं (६७ हजार ९ सय् उनानसत्तरी) ख्वी न्हयद्व व गुस व खुइगुम्हा व सार्कय् दुथ्यापुं देश व चीनया पर्यटकपुं डयछद्व व प्यस व नीप्यम्हा याडः मुक्कं एकलाख व हिं गुदुम्हा व स्वस व गुइ स्वम्हा पर्यटकपुं चाह्यू भःगु खः । गुकी चिनीयाँतक जक हिंन्हयद्व व स्वस व चय्दाम्हा दः ।

वांगु दायें थवहे इलय मुक्कं एकलाख व हिंप्यद्व व न्हयस व गुइन्धम्हासिनं भ्रमण यागु दः । वांगु दायें स्वयो थवहे इलय प्यद्व व खुस व छम्हापर्यटकपुं अपः वगु खानय् दः । वांगु दायें स्वयो थुगुसी ४.०१ प्रतिशतं अपः खः ।

२०८१ पुस २३ गते तक खय् गैर सार्क राष्ट्रया पर्यटक पिनिपाखं १२ करोड २३ लाख व सार्क व चीनया पर्यटकपाखं २ करोड ५७ लाख याडः मुक्कं १४ करोड व ८० लाख तका दां आम्दानी जुगु नगरपालिकां धःगु दः ।

आ.व. २०८०/८१ या उगु इलय

गैर सार्क राष्ट्रया पर्यटकपाखं १० करोड ७५ लाख व सार्क व चीनका पर्यटक पाखं २ करोड ७५ लाख याडः मुक्कं १३ करोड ५० लाख आम्दानी जुगु खः । थुगु इलय १ करोड २९ लाख अपः आम्दानी जूगु ल्याखं कयं ।

लयतःपुं व्यवसायीपुं

चीनं नेपाल भ्रमण वर्ष क्वः छ्यूगु अलय पर्यटकपुं अपलं द्रहैं वगु खानय् दः गुलिं

ख्वपय मेमेगु व्यवसायीतनं लयतःगु दः । थथे लयतः पुं मध्ये धौ व्यवसायी त अपलं दः । अः हिं ६ हजार लिटर धौ मियो च्वंगु दः, गुकिया मू थयं मथयं १५ लाख क्वति थयं व ।

चिनियाँ पर्यटकपुं अपलं चाह्यू वसेलिं धौ नं अपः चुइगुलि व्यवसायीपुं हालः च्वंगु दः । 'ख्वपय दुनय्या खुइथव स्वयो अपः धौ व्यापारीत लयतायो च्वंगु दः । भक्तपुर पर्यटन व्यवसायी संघया न्हापायाय्मा नायो रामसुन्दर भेलें धायोदिल - ख्वपय चाह्यू वैपुं पर्यटकपिनिगु लय ताइगु मध्ये सम्पदा नपां जुजु धौ नं लाडः च्वंगु दः ।

भक्तपुर दही व्यवसायी संघया छ्याञ्जे लक्ष्मी प्रसाद सायँजुं संघय् पीच्याम्हा दुजः पुं दःसां धौ व्यवसायखय् खुइम्हा स्वयो अपः दः । वयकया मति अथेहे हिं ६ हजार लिटर धौ फिडः च्वंपुं दै । पर्यटकपिसं धौ यःक सेलीं जिमिगु व्यवसाय बांलाइगु न्हैगु आशा खानय् दः अलय चिनियाँ पर्यटकपुं अपलं द्रहैं वैगु बुखौं जिपुं अजनं लयताया' धायो द्यूगु दः ।

धौ अर्थतन्त्रः

जुजु धौया गुली प्रचार जुला उलि हे माग नं अपः जूगु खानय् दः । देशं दुनय् व देशं पिनय्या पर्यटकपिसं यःक च्वंगुलि

सच्छिखर डयनेगुगु स्वप पौ, ब.छि पौ(पाक्षिक)

थुकिया सबः अजः म्हुतिइ लाडः चवंगु खानय् दः । उकीं धौ न्हिया न्हियं अपः चुडः चवंगु दः । कोसेली व उपहार बिइबलय् नं खवपया धौ बियगु चलन अपः दयो वगु दः ।

खवप दे ब्याक धौ ब्यापारी त खयड वांगु दः । धौ बज्जपिसं थमनं हे फिडः मियगु व बजारय् यंकिगु याडः चवंगु दः । खवपय् बाहेक यें व यलय् नं खवपया धौ याय्गु माग अपः दः गुलिं नं धौ व्यवसायत प्वयचिड वगु खानय् दः ।

नकतिनी यागु छागू अध्ययनं खवपय् ख्वीनेम्हासिं दर्ता याडः धौ व्यवसाय याडः चवंगु व अमिपाखं न्हिं आठ हजार लिटर क्वतिया धौ फिडगु जुइ धायो चवंगु दः । थुकिया म्हुव्चा नं बजारया भः १५ लाख स्वयो अपः दः ।

धौ नपां स्वापु दःगु मेमेगु ज्या खय् नं ब्यापार अपः जुगु दः । परम्परागत काथं डाल वयो चवंगु चाया भाला छिइपिनिगु व्यवसाय नं अः बांलाडः वगु दः । धौ अपः माला धःसेलिं दुरु नं अपः वानिगु हे जुल । गुंसी चवडः वपुं दाजुकिजापिन्के दुरु अपः न्हि धायो प्वसेलि अमिगु माग पूवांकय् थाकुयो वगु दः ।

खवपया चाकली भिंपुं दुरु में लहिइपुं अपलं दयो वगु दः । गुन्डु कटुन्जे, सिपाडोल, भौखेल, सौदोल, ताथली, छालिड, चित्तपोल, दुवाकोट व नालाय् दुरु में लहिय्गु याडः वगु जुल । अलय् मः को दुरु फय मखांसेलिं धौ ब्यापारीपिसं काभ्रेया पलांती पाँचखाल व चितवनं दुर हयो चवंगु दः ।

चिनियाँ पिसं न्हःपां ल्यइगु धौ जुजु धौ (हन हाउछी) (तस्कं सागु)

अथेयां धौ मेमेगु देशयायपिसं नं यःकगु दः । अथेनं चिनियाँ पर्यटकपिसं

दकलय न्हःपां ल्यइगु धौ हे खः दक धौ बज्जपिसं धायो चवंगु दः । चिनियाँ पर्यटकपिन्ता खवपय चाहिइके हःम्हा लाँजुव प्रदीप गिरी जुं मेपुं पर्यटकपुं स्वयो चिनियाँ पर्यटकपिसं धौ अपलं यःकिगु खाँ काडः दिल ।

खवपय् चाह्यू वयगु धालकीं हे अमिसं स्वान्नाइ (धौ) नयमः धाई । वयकलं अपुं थुकि तस्कं लयताइगु खाँ नं काडः दिल । वयकलं धायो द्यूथें प्रतिक्रिया चिनियाँ पर्यटकपिनिगु नं दः । 'वे ताउ टु थ(धौ सबः बिस्कं सबः) धौ भपियो चवम्हा

भौगा जुं धायो दिल - हन हाउ दी(तस्कं माकु)

लायकु लिक्कया हाडा कोलस्टोर या विकास हाडां चिनियाँ पर्यटक पिसं थानाया धौ तस्कं यः किगु खाँ काडः दिल । छु ई न्ह्यौजक पसः या बोर्डय् जुजु धौ व किड कर्ड जक चवयो तः गुलि अः चिनियाँ भाषं 'कोवाड स्वान्नाई' दक नं ताडः चवकल । चिनियाँ पर्यटकपिसं चीन याय्गु धौ स्वयो नेपः या धौ तस्कं हे

माकुइगु धःगु खाँ काडः दिल । वयकया पसलय् आंगलय् चवयो तःगु प्रतिक्रियाखय् धौ सबः या खाँ अपलं चवयो तःगु दः । धौ नय् धुकः अकिया सबः गय् चवं दक आंगलय् चवकिगु जुयो चवना । वयकपुं धौ न नं लयताइ बलय् मन हे आनन्द जुइगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

चिनियाँ त नेपालय् वय हाँ हे सागु धौ गना दै जक न्यडः वैगु जुयो चवना । खवपया जुजु धौ या खायँ हलिमय नां जःगु गाइड बुकः 'लोनली प्लानेट' य नं न्हिहाड तःगु दः । थानाया धौया खायँ यक्व मेमेगु भाषं नं बुखाँ चवयो तःगु दः । हाडाजुं धायो दिल - 'खवपय् चाह्यू वैपुं यक्व सिनं धौ नय्गु या ।'

जुजु धौ गथे माकुइगु ?

अजिमा दही भण्डारया न्ह्याकामि गणेश कुमार डाखुसीं धौ फियगु पुलांगु पहः थानाया हावापानी व दुरु गुलि भिंगु धाय्गु स्वयो दुरु बांलाक सुडः फिडगुलिं जुजु धौ लोकं हवागु खः । न्हपायाय्गु पहलं हे थौं फिडः वगुलिं अः तक नं छतिं हे मवागु खाँ वयकलं काडः दिल । जुजु धौ फियधुकः ल्हानय्ता प्यधौ डाघौति बिइगु खाँ नं वयकलं काडः दिल । मै दुरु ताकु कदायकेगू अलय व माखय् तयो तःगु कलाखय् प्वंकय् यंकय्गु आना फिडः बायँ तयो ख्वंकय्गु खाँ वयकलं काडः दिल ।

संस्कृतिविद तेजेश्वर बाबु ग्वंगः- लिच्छविकालय् निसें हे धौ फियगु याडः वगु अलय् मल्ल कालय् थव तस्कं लोकं हवागु खाँ वयकलं काडः दिल । स्वनिगःया गुंसीपाखय् नं हैगु ताकुगु (पोसिलो) दुरु, कुम्ह दाजुपिसं छिडः वयो चवंगु परम्परागत धौ कला, मिलय जूगु हावापानी व धौ फियगु पुलांगु पहः जुजु धौ बांलागु वयकया धापु खः ।

पाठ्यक्रमय जुजु धौ फियगु सीप

देया यक्व थासय् भीगु थःगु पहः
या मौलिक नसा त्वंसा त ताडः वाडः
चवंगु दः । अथेयां खपया गुलिसितां जुजु
धौ फियगु पहः तानिला दक पिर कायो
चवंपुं नं दः । अलय् खप नगरपालिकां
स्थानीय पाठ्यक्रमयहे जुजु धौ फियगु पहः
तयो बियो थुनिया ज्ञान न्हूगु पुस्ताता लः
ल्हाडः ब्यूगु दः ।

न्हूगु पुस्ताता स्यनय्गु तातुडः
स्थानीय पाठ्यक्रमय हे जुजु धौ फियगु
पहः तयो ब्वंक वगु जुल । गुगु अः नगर
दुनयया ९२ गू ब्वनय् कुथिया छगू तगिं
निसें च्यागू तगिं तकखय् थव स्थानीय
पाठ्यक्रम मब्वंकसें मगाक ब्यूगु दः ।

जुजु धौ फियगु ज्या स्यनय्ता धिं
धिं बल्ला नपां याड ब्यूसेलिं ब्वनामिपुं थः
हे तः लाडः ब्वति काई । थथे यासा सीप
तानि मखु मखुसा पुस्ता नपां सीप नं तानि
जक चिन्ता जुयो चवंगु खः । ब्वकिपुं

शिक्षक नपां ब्वनामिपिन्ता तक नं सीप लः
ल्हाय्गु थुगु कुतलं नं जुजु धौ ल्यंकः म्वाकः
तय्ता ग्वाहाली जूगु दः ।

मेयर प्रजापति जुं जुजु धौ देशं
दुनय जक मखु अन्तरराष्ट्रिय लागाय्त्तक
म्हासिइका पिब्वय फैगु काथं हछ्याय्गु खाँ
काडः दिल । ब्वनय्कुथि जुजु धौ फियगु
स्ये थें अः मेमेगु थासय् नं जुजु धौ फियगु
स्यनय्गु योजना दःगुलिं धौ फियगु ब्यवसाय
यक्व हज्याड, चख्यडः वानय् फः
धायोदिल ।

धौ या माकु सबः काय्गु सः सा खपय् हे वयमः

- रमिला दुवाल

धौ बञ्ज नपां धौ खय् हे
विद्यावारिधि याडः च्वंम्हा रमिला दुवालं
जुजु धौया धात्थेंगु (प्राकृतिक) सबः काय्ता
खपय् हे वयमः धायोदिल । कलाखय्
फिडः तःगु धौया सबः मेमेगु देशय्यां छु
स्वनिगलं पिनय्या थासय् तक थ्यंकय्ता नं

थाकु उकिं धौ याय्गु धात्थेंगु सबः काय्गु
जूसा खपय् हे मवसें मगा वयकलं धायो
दिल ।

छम्हा नेम्हा बञ्जतय्सं
खपया धौ थें पोखराय् नं फियगु कुतः
यासां थाना याय्गु थें मसागु खाँ काडः
दिसे पोखराय्यां छु यें देशय् फिगु धौ हे
थाना याय्गु थें सबः मरुगु यक्व सिनं
सिऊ । वयकलं धायो दिल -खपया भूगोल
धौ फियगु पुलांगु पहः व दुरु खं याडः थथे
जूगु जुयमः ।

चिच्याहांगु छगू ज्या खं हे धौया
सबः पाइगु खाँ ब्याकसे थुकी मू काथंया
बिचः याय् मः धायो दिल । दुरु थुलि
ताकुगु धाय्गु खायें नं धौ सबः पाइगु खाँ
वयकलं काडः दिल । चाकलां नं धौ काँचा
थें खवइगु खाँ नं काडः दिल । वयकलं धौ
खवकेता गुलि ई बिला अलय् धौ फियथाय्
गुलि क्वा बिला धाय्गुलि नं धौ या सबः
पाइगु खाँ काडः दिल ।

थःगु विद्यावारिधिया शोधपत्रखय् वयकलं धौखय् वगु हिलासु नं स्वयो द्यगु दः । गोपाल वंश निसं महिषपाल (साँ लहिइपुनिसं में लहिइपुं) जुयो किरात, लिच्छवी व मल्ल काल जुयो धौ दय्कः वगु खाँ वयकलं काडः दिल । जिगु स्वंगु पुस्ता निसं फिडः वगु धौ म्हेगः जिमिसं जक नयगुलि अः संसारं सब कायो वगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

चीन, भारत अल्य बंगलादेश, श्रीलङ्का थजगु दक्षिण एशियाया देशत धौया पारखी जूगु खाँ वयकलं काडः दिल 'ग्रिक योगर्ड' हलिमय नां दां । अथेनं ग्रीसं वपिसं नं थानाया धौ नयो लयताइगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

पोषण व वास

धौया विषय अध्ययन याडः चवंम्हा शिक्षक सरोज राज गोसाईं जुं दुरु खय् दैगु कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, लिपिड (चिल्लो पदार्थ) भिटामिन व खनिज तत्व त धौ खय् दैगु खाँ ब्याकसे थुकिता छताजि फुक्क दुथ्यागु नसा काथं धायो दिल । दुरु व धौ क्याल्सियम दकल्य बांलागु छँ हे खः । वाँ व क्वँ बल्लाकयता क्याल्सियम मदयक मगा । वयकलं धायो दिल ।

अथेहे प्वाथय् दःपुं मिसातयता धौ नकिगु पुलांगु चलन खः धायोदिसे वयकलं बुई साप हे दुःख सिय मालिगु सिन्हाज्याया दथ्वी लाक असार १५ गते धौ बजी नइगु चलनं या खाँ ब्याकसे धौ खय दैपुं ब्याक्टोरियां नसा पचय् यायता ग्वाहाली याई । नपां ल्वय नपां ल्वाय फैगु तागत बिइ धायो दिल ।

आयुर्वेदय् धौ, प्वा गडवड जूसा, भारा जूसा वास काथं छ्यली गु नपां प्वा थय्या ल्वय लांकयता धौ नं छ्यलः वगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

न्ह्यो बांलाक मवः पिन्ता वा न्ह्यो मवपिन्ता नं अल्य आनन्द कायता नं धौ बांलागु नसा जूगु खाँ आधुनिक विज्ञानं

प्रमाणित यागु खाँ नपां वयकलं धौखय् दैगु क्याल्सियमं न्ह्यो वयकिगु व म्हाय सुख मरुगु तांकः बिइगु खाँ नपां थुकि दःगु म्याग्नेसियमं मेलाटोनिन बुइकेता ग्वाहाली याई, मनय् खाँ ल्हाइगु तांकी अल्य न्ह्यो वयकी धायो दिल ।

विज्ञान शिक्षक गोसाईं जुं - धौखय् दैगु फोलिक एसिडं हेमोग्लोबिन दयकेता ग्वाहाली याई अल्य थुकिं सचेत जुयता याडः हे चिनी ल्वय यायपिन्ता नं धौ बांलागु खाँ ब्याकसे धौ खं कोलस्टोरेल म्हवचा याडः नुगः ल्वय जुइके बिइमखु नपां क्याल्सियम अपः दैगुलिं क्वँ नं बल्लाक बिई ।

धौया इतिहास

स्वनिगलय मनू च्वँ वसेलिं थाना दकल्य न्हापां गोपाल वंशया गोठालापुं वगु खः । अमिगु मू ज्या हे साँ लहियगु खः । गोपाल वंशलिपा महिषपाल में लहिइपिसं राज्य याता । लिच्छवीकालय तक थ्यंबल्य धौ दुरुं बांलागु थाय् काला । मल्लकालय सुयायगु लाहातय् छु बांलागु सीप दता वहे काथं ज्या (पेसा) व कमी नं व्यवस्था याता ।

मल्लकालय तलेजु भवानी व उगु इलयया दरवारय् जुइगु थी थी पर्व पुसा संस्कारय् व नखा चखा सं जुइगु भवय खय् धौ या व्यवस्था व स्वइगु छगु बिस्कं रकमीया व्यवस्था याता अमिता धबजा भडेल(धौभडेल) जक धाला ।

थुकाथं नेवः समाजय् धौ नयगुलिजक लिकुडः मचवंसें नेवः जातिया संस्कार व संस्कृतिसं मदयक मगागु वस्तु जुयो बिल ।

छगू इलय् मल्ल जुजु पुं व दरवारिया पिनिगु लागिं धौ फियगु जिम्मा धौभडेल तयता बिल । लिपा जुजुं तिमिला पक्वां, सैजु, प्रधानाङ्ग, हाडा कायस्थ पिसं धौ फियगु याता अः वयो न्ह्यागुं थर याय् पिसं धौ फियगु व्यवसाय याडः हल ।

जुजु धौ गथे फिइगु

दकल्य न्हापां साँदुरु तः तः ग्वगु कराही खय् ग्वारा ग्वारा दायकी । दुरु दाय मवलतय् मदिक सांकः चवनय् मः । दुरु दाय वलकी क्वपुनिगु प्यपुनिगु म्हवः यायता मि चिच्याप्वाकी । दुरु दायकगु दुरुखय् ज्या लगय् मजगु फुक्क लिकाई, स्यकिगु वस्तुत नं लिकाई । दुरु सुडः म्हवचानं आयतन सुरुवात स्वयो ३५ निसं ४० प्रतिशत सुबुकक सुई ।

अल्य चायायगु धौ कला माखय् छोनय् तै । उगु माः न्हापानिसं वा क्यलागु या मा जक छ्यल वयो च्वंगु दः । थ्यं मथ्यं १ फुट ति छ्याको मा लायो तै । धौ खयकिगु कला मर्सा कयता छ्याकोमा तैगु खः ।

सुबुक दायकगु दुरु छगः थालाखय् थिई । २/३ फिट चवय निसं दुरु धौ कलाखय् प्वंकी । थय् याइबलय् प्याहाँ दैगु फिजं चवय च्वँ वई । गुकीं धौ बांलाई । नासाकयता सुकुमेल, याला, छोकडा, काजु अल्य गांगु सिसाफलया चुं नं तै ।

धौ पुसा तयो क्वा(तापक्रम) मिलय याय् धुंक स्वधौ निसं प्यधौ खय् धौ बांलाक खवय धुंकी । ४० डिग्री सेल्सियसय् खवयकल किं भातिचा लिपा व ४५ डिग्री सेल्सियसया क्वा बियो धौ पुसा तःसा भाचा मथां छवै । अल्य धौ उलि पुलां याडः तै मखु । श्व ताजाताजि हे नयगु याई । छाय्धःसा ताजा बलय् हे थुकीया धात्थेगु सबः दै ।

ताजा धौ यायगु धात्थेगु सबः कायता अपलं पर्यटकपुं खवपय् वगु खाडा । मेयर सुनिल प्रजापति जुं न्हयलः न्हयल धायोदिल । धौया श्वहे धेबां काय मरुगु सबं याडः हे खवप दे नपां दे डांक हे हज्याड यंकिगु आशा काय् ।

(पिथना ३ फागुन २०८१-९:३० शनिबारया भाय् हिला-सं.)

शिला चह्रेया महिमा

आशा कुमार चिकंबंजार

नेवः समाजय चहे, पुन्हीया अपलं महत्व दः । चहे पुन्हीया ह वैगु धःसां चन्द्रमासया लिधंसाय् वैगु थी थी पुन्ही व चहेया थःथःगु हे महत्व ज्वडः दाँ वयो च्वंगु दः । थुकी मध्ये शिला चहे याय् नं विशेष महत्व दः । छायाधःसा नेपःदे शैव धर्मता अपलं च्व छाड्गु थाय् खः । गना पशुपति नाथ विज्याडः थुगु देता रक्षा याडः च्वंगु धाय्गु जनधारणां जायो च्वंगु खानय् दः । वहे पशुपति नाथया विशेष दिन काथं शिलाचहे मानय् याई ।

धार्मिक मान्यताकाथं महाद्योया जन्म, मृत्यु, जात, गोत्र छुं हे मरुम्हा थःहे सृष्टि जूम्हा आराध्य देवः निरञ्जन, निराकार शिव काथं पुजा याई । आशुतोष भगवान धाधां तुरन्त लयतायो वरदान विइम्हा महाद्योया महिमा माघ लच्छी स्वस्थानी बाखं कानय् धुँकः थुगु शिला थव/गा महिनासं महाद्योया दिन काथं चच्छी जागरां च्वडः शिलाचा छ्वय्कः शिबः शिबः धाधां रात वितय् याइपिनिगु ल्या अः नं म्हवँ मजुनी ।

महाद्योता थी थी नामं पुजा याइपुं यक्व हे दः । दकलक न्हःपां 'ॐ' न्हपा न्हपा अक्षरारम्भ याइगु न्हपांगु आखः हे 'ॐ' खः । अ+उ+म या सन्धी युक्त आखः मन्त्रोच्चारण याय् मात्रं हे पाप कट्य जुइगु मान्यता दः । सुथाय् त्यलं दाडः नित्यकर्म सिधय्क 'ॐ' जप याइ बलय् प्वाथय्या विकार वायु प्याहाँ वानिगुलिं थव छगू काथंया योग काथं काय फः । गुलिनं कसरत लिपा थव नं छगू आसन काथं काय्गु या । गुकी एकाग्र, एकचित्र एकध्यान याडः मनोवैज्ञानिक ढङ्गं छगू उपचार विधि नं मखु धाय् फै मखु । उकी हे मस्तयता आखः स्यनय्गु न्हपांगु आखः हे 'ॐ नमः शिवाय,

नमो वागीश्वराय' धायो दकलक न्हःपां शिवता नमस्कार, अलय सरस्वतीता नमस्कार धायो न्ह्याकी । थुगु ज्या आइतवार वा विहिवार सरस्वतीया व (हप्ता) धायो याकिसा महाद्योया व (हप्ता) धायो सोमबार खुनुं याइगु चलन दः । अलय महाद्योता थी थी नामं पूजा याइगु नं चलान दः । सोमबार पूजा याइम्हा जूगुलिं सोमेश्वर नामं नं महाद्योता न्हि थानी ।

चन्द्रमाया मेगु नां सोम नं धाई । अलय न्ह्याब्ले शिरय् जव पाखय् चन्द्रमा तयो तैम्हा जगुलीं महाद्योता 'चन्द्रशेखर' नं धाई । भीगु नेपाली समाजय् चन्द्रमा जःपाय् लाय्मः जक भाग्य दय्मः दक नं धाय्गु या । मखुसा वया न्ह्याब्ले चन्द्रमा जःपाय् जक लाइला धायो जीवनय् न्ह्याब्ले सुख जक वैमखु धाय्गु नं सड्केत यागु अथेधाय् जीवन सुख दुःखया संगम खः । उकी निराश चाय् म्वः छन्हू नं छन्हू भिंगु दिन वै धाय्गु आशावादी मता च्याक कयं ।

स्वस्थानी बाखंया लिधंसाय् सतीदेवी व महाद्योया इहिपाया बाखंधःसा फुक्क देवगणः स्वयो पाकः क्यडः च्वंगु दः । दक्ष प्रजापतिया ३३ कोति कन्या फुक्क देवगणता कन्यादान याय् धुँकः छम्हा जेठीम्हा म्हयाय् सतीदेवी इहिपा मयासें तयो तःगुलिं भगवान शिव थःगुया लागिं ल्यंकः वःगु भःपियो कन्या फवँ वोगु इलय गाजा त्वनिम्हा, धुँ छेगुं डइम्हा, विभूति इल जुइम्हा धायो अतिकं हेला याडः छ्वयो हःसेलिं भगवान विष्णुं छलयाडः महाद्योया लाहातय् कन्यादान लाक ब्युगु प्रशङ्गं सुयाय्गु लाहातय कन्या लःल्हाय् वयाताहे बियमःगु छगू अजु चाय्गुगु व पुरुषप्रधानया दसु धाय् मः । कानुनया निर्माण विधिं थव नं छगू काथंया विधिया सुरुवात जुयो बिल । अलय इहिपा जुय धुकं

न्ह्याथिन्योम्हा (ज्याथ, अपाङ्ग) भःत लाःसां वयागु हे छँ वानय् मःगु खौं नं वहे सतीदेवी याता ज्याथम्हा भःत नपां वांगु खां नं कानूनी पहः कायो च्वंगु दः । अग्नी साक्षी तयो इहिपा जूगु धायो अःकानुनी विवाहलय् साक्षी तयमःगु चलन नं थुकी हे पिज्वगु धाय् फः ।

धर्मग्रन्थया लिधंसाय धाय्गु खःसा सुनं द्योत सीगु धायो तःगु मरु । अथेनं दक्ष प्रजापति थः स्वामी महाद्योता अपमान याडः यज्जख्य सःमतःगुलिं अपमान सहयाय मफयो अग्नी दुब्बाडः प्राण त्याग यासां शरीर छुं मजुसें 'आत्मा दाह' प्राण त्याग याडः सीगु धार्मिक ग्रन्थय छगू अजु चायपुगु घटना खः । हाकनं वहे शरीर ज्वडः महाद्यो पत्नी बियोगं ख्व ख्वं जूबलय् मृत शरीर (सीम्हा) ध्वमगिगुलिं बिष्णुं भुजिं सृष्टियाडः महाद्योया म्हाय् च्वंगु सती देवीया शरीरया छगू छगू अङ्ग पतन जुयो छम्हा छम्हा पीठ उत्पत्ति जूगुलिं थाय्या नां तय्गु चलन न्ह्यागु खःला ? अथेयां महाद्योता संगितया हर्ताकर्ता नपां व्याकरणया जन्मदाता नं धायो तःगु दः । उकीं शरीरया अङ्ग पतनलिसें स्वाडः थाय्या नां छुयगु चलन नं महाद्यो हे न्ह्याकगु खःला । अलय संस्कृति शिरोमाणि हरेरामजुं थःच्वंथाय् छगू नां कोटेश्वर, वानेश्वर, ऋषेश्वर, अनन्तलिङ्गेश्वर, रामेश्वर थी थी नां नं गण नं पिब्वगु खौं न्हिथाडः तःगु दः । वहे काथं नेपःदे महाद्योया क्रिडास्थलकाथं अलय हिमाल पर्वतया न्हिथाय् पार्वतीया थः छँ काथं नं न्हि थाडः तः काथं पृथ्वीया उथल पुथलं लिपा तेथिस सागर च्याप्वगुं (सगरमाथा) दः सेलिं थाना नं हे मानव बस्तीया सभ्यता न्ह्याकगुला अनुसन्धानया विषय जुयफः । नपां भुजिं खराबम्हा खः । थवं न्ह्याथिन्योगु वस्तु नं ध्वगिइके फःगुलि थव पाखं सतर्क जुयमः

धायगु वैज्ञानिक खाँ नं न्हापां न्ह्याकगु खःला ? गणेद्योया कपः धेडः किंसीया कपः छुडः बियगु ज्या नं विज्ञानया शल्यक्रिया खय् हे ला । अथेनं दक्ष प्रजापतिया कप धेडः दुगुचाय्गु कपः छुक्य फः म्हा महाद्योवं सतीदेवीता म्वाक्य मफूगु नं छगु काथं अजु चाय्पुगु खाँ खः । सायद मिं थिलकिं भष्म हे जुइगुलिं अथे यायमफूगु खःला ।

जताधारी महाद्यो, धुँ छेगु ड्यो, दोहँ गयो जुइम्हा, विभूति इल बिज्याइम्हा छगू सिकारी युगया प्रतिक धाय्मः । गना मनूता स्याइपुं धुँ, शेर थजपुं स्याय मःगु, अलय साँ, द्रहँ थन्योपुं लहिय मःगुया छगू सन्देश नं खः । अलय कपालय गड्गा, चन्द्रमा च्वाप्वगुं वैगु नाः व चन्द्रोदयया प्रतीक खः । नपां महाद्योया स्वंगः मिखा नं मेगु छगू अजुचायमगु खाँ खः । साधारण मनू थें मखु धाय्गुया प्रतीक स्वंग, मिखा खः । ज्ञानया मिखाया प्रतीक म्ह्वस्तया मिखा खः । अथे धाय् दिमाग चायकी व ज्ञान मूँ धाय्गु खाँ क्यसां भष्मासुरता बरदान बियो दुःख सियमःगु, पार्वती जलधरता दान बियो छ्वगुलिं गाँजा भाड त्वनकी सुद्धिबुद्धि मदैगु सन्देश नं पिज्वः । अलय महाद्योया त्रिशुल भूत, भविष्य व वर्तमान वा, आकाश, पाताल, पृथ्वीया प्रतीक जक मखु जड्गली युगया हतियारया विकासया नमूना नं खः । अथेहे शिवया डमरू सञ्चारया सङ्केत नं खः । गनां सुयाता थः वयागु सङ्केत बियमः सा डबडबचा थाडः क्यनिगु हे सञ्चारया उल्लेया महत्वपूर्ण साधन खः । थी थी देशय् नायखिं, धलक, दमाहा, नगरात थुनियाय् हे विकसित रूप खः ।

महाद्योता मंदःगु बेलपत्र (ब्योह हः) नं खः । कतया ज्यान कायो छँ परिवारता ला नक्य यंकिम्हा सिकारी नपां चच्छी चिकुकः स्यू स्यू हालः बेलपत्र कुतिकुति याड, शिवलिङ्गय् लासेलिं पाप मुक्त जुयो सिकारी ज्या त्वःत वांगु बाखं नं चिन्तन एकाग्रता व साधनां मनूया बिचः वुइगु खाँ नं कयं । अलय मथां हे लयताइम्हा आशुतोष

महाद्यो धायो ताःताः पाक द्यो थापना याडः मनूतयता डाय्मःगु ज्ञान ब्यूम्हा महाद्यो व उल्ले हे थजगु सन्देश ब्यूगु जुयमः । अलय थःता न्ह्यूम्हा खँ याता हे लुंचु छभु दान बियो बरदान ब्यूगुलिं पूँजीया व्यवस्था याडः ब्यूगु खःसा ? वा बैकं धेबा त्याय् बिय मःगु या सन्देश खःला ? अथेहे शिवलिङ्ग पुरुष व जलद्रोण महिलाया प्रतीक नं धाई । अलय सर्पया तिसां तियो जूगु नं छगू प्रतीक हे धाय्मः । कपालय जल, घाँटी व लाहातय सर्प उभयचर व मनू थःहे स्थलचरकाथं जलचर, उभयभर व स्थलचरया प्रतीक खःला ?

शिवरात्री अथेधाय् शिव चाह्यू वैगु चा, उकीं मद्योसिं जाग्रां च्वडः महाद्यो नपालाडः वरदान फवन्त्य मःगु । उकीं उखुनं देक्वय् पाखय् वाडः लाभामा खुयो ह्यो सम्हय ज्वलं ज्वरय् याडः नय्गु याई । श्व नं छगू मौशम काथंया छताजि नेवः घासा खः लाभा वल नय्गु । नपां फः थें छुयाला छुयो, न्यां काथं श्वँ, ऐला नं तयो त्वनिगु चलन दः । गुगु अः तक नं ल्यं दःनि । मिं पाँपां मादक पदार्थ (श्वँ ऐला) त्वं त्वं मातय जुइगु धःसा संस्कृति दुनयया विकृति खः । अजनं गाँजा, भाड, धत्तुर नयम, सालय् मः धाधां शिव ! शिव !! धाधां पशुपति, वपुं जोगी बाबा, नांगा बाबा त नपां च्वडः सालिगु बांलागु चलन मखु । धर्मया नामय् महाद्योया महिमा मथुइकः थथे याइगु चलनं संस्कार संस्कृति प्रति मनूतयके वितृष्णा वयफः गुकीं भीगु मे मेगु संस्कृतिता नं घः लाक्य फः । त्वडः जुइपुं मतवाला जाति नेवःदक हेबाय् चबाय् याय् फः । थुखय् पाखय् नं भीसं बिचः याय् मः ।

मेगु छगू विकृति धःसा सिं खुयो हैगु चलन नं खः । हृदयचन्द्र सिं प्रधानजुया सँभ्र्या, बाखनय् थः ब्वाया इच्छा पूवांकयता सँभ्र्यो न्याडः ह्यो छँतयो थःमां नपां द्योक्य वाडः च्वं बलय् शिवरात्री खुनुं शिलाचा छ्वयकि पिसं खुयो यंक छ्वयकगु मार्मिक बाखं थाना न्हिथानय् मःथे च्वं । शिवरात्रीया

नामय् सिं खुयो ह्यगु, लाभा खुयो ह्यगु थजगु परनिर्भरताता त्वःत थः थः मिलय जुयो सिं थयो छ्वयक ल्हाडः सम्हय बजी ज्वरय् याडःनः सा धाथेगु नेवःसमाजया एकता व संस्कृतिया महत्वचुली जायो वै । महाद्यो थें दानी, त्यागी जुय मःगु खाँ नपां गाजा सालः, भाडः नयो जुलकीं पार्वती हे दान ब्यू थें तःतः हांगु दुर्घटनात फय माली धाय्गु सन्देशत थुइके मफूसा संस्कृतिया विकृतिं क्वत्यल यंकः भी दानय् हे मफय्कः कडासा निथें निडः छुवै । उकीं शिव, महाद्यो, शङ्कर, भोलेनाथ, रूद्र, न्ह्यागु नां जूसां भीगु पहः, भीगु आनि बानी भी तःता जि जुय फःगु खाँ महाद्यो पाखं सिइके मः । चाहे हरिशङ्कर थजुयो ब्यू या हरगौरी गथेयाडः मेपुं नपां मिलय जुयो थःगु शक्ति बल्लाकय् मः धाय्गु खाँ नं महाद्यो पाखं सय्के मः । अलय सङ्कटया इलय् 'बहुजन हिताय' या खाँ थुइकः थमनं समुन्द्र मन्यनया इलय् कालकुत विष त्वडः जगत उदार याथें थः फुडः जुसां संसारता भिं जुइगु ज्या याय् फय्केगु जीवनया लक्ष्य जुयमः धाय्गु खाँ नं शिलाचहेया शिव पाखं सय्के मः । अलय भगीरथं पृथ्वी गड्गा ह्यतांबलय् पृथ्वी हे चुइकेगु घमण्ड तोडेयाडः थःगु जताखय् सं हिडः मःछि जक नाःपिकायो ब्यूम्हा महाद्योया गुण अपलं दः । कन्हे छु जुई ? म्हेगः छु जुला ? अलय् थौ या खाँ कानय् फः म्हा त्रिकाल दर्शी महाद्योया महिमा अपरम्पार खः । सङ्गीत, ज्ञान, गुणया पारखी, नन्दी (द्रहँ) गयो चाहिल जुइम्हा महाद्यो संसारय् दकलय् अपःपुजा याइम्हा मध्ये नं ला दक स्यूपिसं धायो च्वंगु दः ।

जीवन सय्के सिइकेगु छगू ई खः । मनूया जीवन न्ह्याब्ले ज्ञानया मता च्याकय्गु लाँपूई हज्याडः तुं वाडः च्वनी । मनूया सभ्यता गुलि च्वजायो वला उलि हे अपः हिलमाल स्वयो अभ संस्कार-संस्कृति दुयेकः परिमार्जन याडः समाजता भिंगु लाँपुई यंकय्गु कर्तव्य सकलसिया जुयमः । शिवरात्रीया सन्देशन नं थथे ई मखा जुई !

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

थी थी तालिमया दसिपौ इयगु ज्या इवः

माघ ३० गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे संघीय सांसद प्रेम सुवालया मूपाहाँलय खप नगरपालिका पाखं न्ह्याकगु ल्यासे ल्याम्हो पिनिगु लागिं प्यलाया आधाभूत ज्वरय् याय्गु (पाक शिक्षा) व एडभान्स सुज्या सुयगु तालिम क्वचःगुलिं दसि पौ लः ल्हाय्गु ज्या इवः सं सुज्या सुयगु व्यवसाय छगू बांलागु पेशा खः फुक्क पेशा उलिहे बांलागु खः धायोदिसे जिवय निंगु संतुलित भोजन नं ल्वय मजुइकिगु छगू लिधंसा खः उगु ज्या नसा ज्वरय् याय्गु तालिम सन्तुलित भोजन याय्गु स्यनिगु तालिम खः धायो दिल ।

हिल वयो च्वंगु ई नपां मपुनिगु ल्वचं ग्यापुक छ्याडः हः गुलिं सचेत जुयमःगु खाँ ब्याकसे सांसद सुवाल न्हूंगु पुस्ताता बांलाक ब्वंकय् मःगु लाहातय् ज्या दयक बिय मःगु, सामाजिक ज्या इवः खय् ब्वति काय्के मःगु खाँ काडः दिसे वयकलं चिच्याह्रिबलयनिसें मचातय्ता परम्परागत सीप स्यडः तय फःसा अमिगु कन्हेया दिन बांलाइगुलिं मद्यपान व धुम्रपान अमिता तापाक्क तयमः धायोदिल ।

हिल वयो च्वंगु ई नपां पेशा व्यवसायत नं अज स्यल्लाड वगु खाँ ब्याकसे वयकलं ब्वनामिपिन्ता मचात बलय निसें चित्रकला, कलाकारिता पाखय् नं मन क्वसाय्क तय मःगु थव अभिभावक व शिक्षक पिनिगु दायित्व खः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता विश्वविद्यालयया दसिपौ नपां लाहातय् ज्या दैगु छगू तालिम बियगु तातुडः लाहातय् ज्या दैगु तालिम मदिसें बियो वयागु खाँ ब्याकसे उगु तालिम सयकगु ज्ञान व सीप ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थःगु तुतिखय् दानय्ता ग्वाहाली याई धायो दिल ।

थमन सिइकागु ज्ञान ज्याखय् बांलाक स्यलाक्क यंकः व्यवसाय पाखय् यंकय् मःगु गुकिता ज्वयकेता अध्ययनय् बः याय् मः धायोदिल ।

ल्यासे ल्याम्हो पिसं समाज दय्केता नं विशेष योगदान याय्गुलि बिचःयाय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ल्यासे ल्याम्होपिन्के ग्वाहाली याय्गु भावना ब्वलांकय् मःगु अलय् थौं सयकपुं कन्हेया बांलापुं स्यनामि नं जुय फःगुलिं बांलाक सय्केता धायो दिल ।

उप प्रमुख रजनी जोशी ल्यासे ल्याम्होपिन्ता भीगु देशय् हे ज्या दय्के बियता लाहातय् ज्या दैगु तालिमत मदिक्क खप नगरपालिकां बियो वगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोरं चुनावी घोषणापत्र काथं खप नगरपालिकां ज्या न्ह्याक वयो च्वंगु खाँ नपां लाहातय् ज्या दैगु तालिमय् बः याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो नपां महिला बालबालिका व समाज कल्याण शाखाया कजि रोशन मैयाँ सुवालं छम्हा मन्कय् छगू सीप (ज्या) दय्केगु तातुडः खप नगरपालिकां तालिम न्ह्याक वगु खाँ ब्याकसे सयकामिपिसं व्यवसायी अलय् उद्यमी काथं हज्याय्गु कुतः याय्मः धायो दिल ।

उगु ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं सुभाय मन्तव्य व का.पा. या दुज छोरी मैयाँ सुजखु, महिला सदस्य सुमित्रा बोहजु, तालिमया स्यनामि सुनिल सुवाल व एडभान्स सुज्या सुयगु या स्यनामि सरिना प्रजापति नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

ज्या इवः सं मू पाहाँ सुवालं तालिमया स्यनामि व सयकपुं सकलसिता दसिपौ लः ल्हाडः दिल ।

खप नगरपालिकाय् राष्ट्रिय परिचयपत्र इत

फागुन १ गते

खप नगरपालिकां थौ निसैं राष्ट्रिय परिचयपत्र इय्गु ज्या यात । खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिता दकलय न्हःपां राष्ट्रिय परिचय पत्र लः ल्हाडः ज्या न्ह्याकल ।

राष्ट्रिय परिचयपत्र कः बलय् सेवाग्राही पिसं फोटो काड बलय् ब्यूगु आवेदन स्वयो (कन्फरमेसन पेज) अथे धाय्गु मोबाइलय् वगु एस.इम. एस नपां थःगु म्हासिइका पौ सिय दैगु भ्वैत, नपां ह्यमः । थाकालिपुं जेष्ठ नागरिकपिन्ता धःसा धायोतःगु भ्वै नपां वयकया संरक्षक मवसैं मगा ।

राष्ट्रिय परिचय पत्र खप नगरपालिका वडा नं. २ खय् च्वंगु खप नगरपालिका कार्यालयया राष्ट्रिय परिचयपत्र इडः बिइगु थासं सार्वजनिक बिदा बाहेकं कार्यालयया इलय मदिक्व इडः बिई ।

सुचुकुचु ज्या इवः

फागुन १ गते

खप नगरपालिकाया बःछिया छकः याड वयोच्वंगु सुचुकुचु ज्या इवः सल्लाघारीया १०८ पी जग्गा दःथाय जूगु ज्या इवः सं न्वचु तयो दिने खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नेपाल ट्रस्ट नपां मिलय जुयो १०८ पी जगाय् पःखलं मुइकागु खाँ काडः दिसे उगु थासय् खप विश्वविद्यालय चाय्केता खप नगरपालिकां नेपः या सरकारकय् माग याड वयागु खाँ व्याकः दिल ।

सुचुकुचु याय्गु सकलसिया कर्तव्य खः धायोदिसे वयकलं खप नगरपालिकां सार्वजनिक जग्गा ल्यंक : स्वाकः वयागु खाँ नं काडः दिसे वयकलं खपया जनताया जग्गाजूगुलिं

स्थानीयपिन्ता भिं जुइगु ज्याखय् हे उगु जग्गा छ्यलय मःगु खाँ नं वयकल धायो दिल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्याम कृष्ण खत्री जुं सुचुकुचु अभियान काथं २०७४ साल निसैं हे लच्छिया नेन्हू १ गते व १५ गते नगरया थी थी थासय् बःछिया छक सुचुकुचु ज्या इवः न्ह्याक वयागु खाँ व्याक दिल ।

उगु सुचुकुचु ज्या इवः सं जनप्रतिनिधिपुं, कर्मचारीपुं, नगर प्रहरीपुं ब्वनय्कुथिया ब्वनामिपुं व स्थानीय जनतात अपलं भायो ज्या इवः न्ह्याकगु खः ।

चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाया प्रतिनिधिमण्डल ख्वपय्

फागुन २ गते

ख्वप नगरपालिका व सिन्धुपाल्चोकया साँगाचोकगढी नगरपालिकाया दथ्वी थमनं याडागू असल अभ्यास व थःथःगु अनुभवत कालबिल याडः दिल ।

चौतारा साँगाचोक गढी नगरपालिकाया उप प्रमुख सीता थापा नपांया पुचः शुक्रबार ख्वप नगरपालिकाय् भःपिन्ता ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खादा क्वखायकः लसकुस यासे नेगू नगरपालिकां यागु बांलागु ज्यात थःथः ता सय्केगु ज्ञान जुयफः धायो दिलसा नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, विकास निर्माणया ज्यात, कासाया विकासत नपांया प्रस्तुती पिब्वयो दिल ।

संविधान व कानुनं ब्यूगु अधिकारत छ्यलः ख्वप नगरपालिकां नीति निर्माण याडः उकिता छ्यलय्गु, अल्य् अपलं जनताता भिं याय्गुलि शिक्षा व स्वास्थ्यखय् म्ह्वचा धेबा कायो सेवा बियगु समाजवाद उन्मुख ज्या याडः वयागु खौं ब्याकसे वयकलं संघ व प्रदेशं स्थानीय तहता वित्तीय समानीकरण अनुदान अपः बिय मगुली उकिया अखः ज्या जुयो च्वंगु नपां स्थानीय तहं जनताता मःगु व हृदाय तयमःगु ज्या खौं सिङ्गुलि योजना लियगु अधिकार स्थानीय तहता बियमः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकां दांकः भिंकः बांलागु शिक्षा बियगु, नीछ्गू सदिया लागिं योग्यपुं देशभक्त नागरिकपुं ब्वलांकयगु, समाजता बुद्धिजीवीकरण याय्गु तातुडः न्हय्गू शैक्षिक संस्थात चाय्क वयागु अल्य् थःगु तुतिखय् दानय् फःसा जक विकास याय् फौगु बांलागु लाँपु खः धायो दिल ।

साँगाचोकगढी नगरपालिकाया उप-प्रमुख सीता थापां

ख्वप नगरपालिकाया असल अभ्यासत साँगाचोक गढी नं डाल काइगु खौं काड दिसे वहे ज्या खौं थुइकः सय्कः डाल काय्गु मतिं ख्वपय् चाह्यू वयागु खौं काडः दिल ।

नगरमुख प्रजापति जुं पिब्वगु प्रस्तुतीकरण स्वयं धुकः ख्वप नगरता हनयसंच्वडः स्वयगु व थुइकेगु अवसर दःगु खौं नपां वयकलं नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुकुँ (रोहित) जु देशयाय् हे रोल मोडेल खः वयकया निर्देशनय् ख्वपं यागु विकास डालकाय बहगु व ब्वस्यलागु खः धायो दिल ।

उगू ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया वडाध्यक्षपुं श्याम कृष्ण खत्री (१) हरिप्रसाद वासुकला (२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई, साँगाचोक गढी नगरपालिकाया वडाध्यक्ष राम प्रसाद गौतम (१३), कुमार शर्मा (४) का.पा या दुजः सीता पौडेल व साँगाचोकगढी नगरपालिका नगर बाल सञ्जालया प्रतिनिधिपुं भःगु खः ।

प्रमुख प्रजापति जुं उप प्रमुख थापाता म्ह्वयखा इयो व नगरपालिकाया पिथनात अल्य् भःपुं सकलसिता नगरपालिकाया पिथनात उपहारकाथं लः ल्हाड दिल ।

नगरपालिकाय् नपालाय धुकः चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिकाया प्रतिनिधिपुचलं नगरपालिकां चाय्कः तगु शिशु स्याहार केन्द्र जनज्योति पुस्तकालय, शैक्षिक संस्था व अस्पतालय् नं भायो स्वयो दिल ।

अथेहे फागुन २ गते वीरगञ्ज महानगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं नं ख्वप नगरपालिकाय् भायो ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु याता नपा लाडः दिल ।

निरीक्षण

फागुन १ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरदुनयँ न्ह्याकः चवंगु खुगू तगिं निसैं हिगू तगिं तकया ढवडः चवंपुं ढवनामि मिसामस्तय्ता 'पाठेघरको मुखको क्यान्सर' विरुद्धया खोप बियो चवंगु ज्या इवःसं वडा नं. १ या सैनिक आवासिय महाविद्यालय खोप केन्द्रय् भायो स्वयो दिल ।

ढवनामिपिन्ता 'ज्या याता हानय्गु' स्यनय् मः

फागुन ५ गते

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघ नगर समितिया ग्वसालय् नेपाल मजदुर किसान पार्टीया ५१ कगू पलिस्था दिं या लसताय् जूगु खप जिल्ला ब्यागु कार्टुनया धिं धिं बल्लाया सिरपा व दसिपौ ल ल्हाय्गु ज्या इवः सं नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं किपा चवयगु ज्या छगू साहित्यया स्यल्लागु लिधंसा खः उकिं ढवनामिपिसं मदिव्क मेहनत व अभ्यासं अमिता आजुइ थंकी धायो दिल ।

ज्या छुं नं तहां चिच्याहां दैमखु धायोदिसे वयकलं ढवनामिपिन्ता ज्या याता हानय्गु छगू नं छगू विषयलय् विशेषज्ञता काय फय्क ढवनय् मःगु, खुयो चवै पिसं गुब्लें हे भिंक ज्या याय् फैमखु धायो दिल ।

सामाजिक कार्यकर्ता हे कन्हे राजनैतिक कार्यकर्ता जुइगु खाँ नपां वयकलं सामाजिक कार्यकर्ता समाज गययाडः व्यवस्थित

याय्गु धाय्गु खायँ चिन्तन याइगु अलय् राजनैतिक कार्यकर्ता देश व समाजया समस्या थुइकः ज्या याय्मः धायो दिल ।

नेमकिपा भक्तपुर नगरसमितिया लक्ष्मीभक्त लासिवं प्रगतिशील ढवनामिपिसं अन्धविश्वासया विरोधयाय मःगु नपां समाज हछ्याय्ता ज्या याइपुं हे सामाजिक कार्यकर्ता खः धायो दिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघया नायो मिन बहादुर बाटां ढवनामिपिसं चवगु कार्टुनय् देया माया पिज्वःगु खाँ ब्याकसे नेमकिपां देशय् समाजवाद हय्ता मदिव्क ज्या साडः चवंगु पार्टी खः धायो दिसे ल्यासे ल्याम्होपुं, ढवनामिपुं मद्यपान, धुम्रपान व विकृति नपां तापाडः राजनीति सानय्ता इनाप याडः दिल ।

नेक्राविसंघया नायो प्रकाश गुरुङं थौ या ढवनामिपुं कन्हैया कर्णधार जुइगु खाँ ब्याकसे विज्ञान सम्मत ढडगं हज्याड दे याता मपुं दक्ष व फःपुं ढवनामिपुं ढवलांकय् मः धायो दिल ।

ने.क्रा.यु संघ भक्तपुर नगरसमितिया नायो जगत राम धुख्वाया सभा नायोलय् जूगु नेक्रायुसंघ नगरसमितिया दुजः मुना बासुकला, इन्द्र राजलवट व रामेश्वर मचामसीं नं न्वचु तःगु खः । न्हाप लाम्हा प्रभातया सपना खड्का, जेसिजया सायम सुवाल ल्यू, वासुया विविसा विस्ट ल्यू या ल्यू व वागीश्वरीया सुवान सुवाल हपाः लापिन्ता मू पाहाँ प्रजापति जुं सिरपा व दसिपौ लःल्हाडः द्यगु खः ।

**खप नगरपालिकाता न्ह्याबलें सफा,
सुग्घर याडः तय्गु सकल नगरवासीपिनिगु कर्तव्य खः ।**

दसिपौ इयगु ज्या इवः

फागुन ५ गते

खवप नगरपालिकापाखं न्ह्याक चवंगु छिकोड कासाया आधारभूत प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमया दसिपौ इयगु ज्या खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु पाखं याडः दिल । उगु ज्या इवः सं वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री नपां वडाया दुजः पिसं नं थः थः गु बिचः प्वंकः द्यूगु खः ।

राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड उलेज्या

फागुन ६ गते

खवप नगरपालिकाया गवसालय जूगु २०८१ फागुन ६, ७ व ८ गते खवपया सामुदायिक व सस्थागत ब्वनय कुथिया ब्वनामिपुं दश्वी जुइगु राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड छनौट प्रतियोगिता २०८१ या उलेज्या याडः दिसे खवप नगरप्रमुख सुनिल प्रजापति जुं विद्यालयस्तरय दःगु प्रतिभाता कासा पाखं ल्ययो चवजःपुं कासामिपिन्ता जिल्लाय् दुथ्याकय्गु मौका थुगु कासां विइगु नपां कासा छगू धिं धिं बल्ला जूगुलि कासामिपुं अनुशासित जुयो म्हेतय् मः धायो दिल नपां कासा मानव जीवनया छगू महत्वपूर्ण अंग नपां कासाया लिधंसाय् नेपः दे विश्वनपां स्वाइगु, देया गौरव च्छाछाइगुलि राज्य गम्भिर जुयो कासा हछ्याय् मःगु देया राजनीति अनुशासनं प्याहाँ बांडः चवंगु खौं नपां वयकलं राजनीति याइपिसं संविधान व कानुन काथं ज्या मयागुलिं दे भन भन क्वयँ लः वांगु अलय् कासामिपुं व्यक्तिगत भविष्यप्रति सचेत मजुलकिं विदेश्य वानिगु गुकिं देता तहांगु नोक्सान जुइगु खौं काडः दिल ।

अथेहे उप प्रमुख रजनी जोशी जुं खवप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य व कासाता नागरिक पिनगु अभिन्न अड्ग काथं

हछ्याय्गु कुतः याडः वगु खौं काडः दिसे कासा लागाता हदाय तः गुलिं हे जिल्ला ब्यागू व राष्ट्रव्यागु कासाय् खवप तः लाइगु विश्वास प्वंकसे कासा शारीरिक व मानसिक नपां नं स्वापु दैगुलिं कासापाखं नागरिक शिक्षा वियमः धायो दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष नपां युवा तथा खेलकुद समितिया कजी श्याम कृष्ण खत्री राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड कासाया धिंधिबल्लासं भलिबल, कबड्डी, तेक्वान्डो, उसु व एथलेटिक्स मिसा मिजं तय्गु याडः खुगू कासाया धिं धिं बल्ला जुइगु खौं नपां खवपया नां च्वनिगु काथं कासामिपिसं म्हेतय्ता इनाप याडः दिल ।

भक्तपुर जिल्ला खेलकुद विकास समितिया प्रतिनिधि कृष्ण खनाल समितिया जिल्ला ब्यागु कासाया धिंधिबल्ला याय्गु निपं काथं खवप जिल्लाया प्यंगतुं नगरपालिकाय् राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डया धिंधिबल्ला जुयो चवंगु वनलिं जिल्ला ब्यागु राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड कासाया धिंधि बल्ला जुइगु खौं ब्याक दिल ।

ज्या इवःसं खवप नगरपालिका खेलकुद समितिया नेम्हा दुजःपुं रञ्जना त्वाती व रामसुन्दर बासीं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

ज्या इवःसं प्रमुख प्रजापति जुं कासाया ज्वलंत लः ल्हाडः कासा न्ह्याकय् ब्यूगु खः । उगु कासाया धिंधिबल्लासं नगर दुनयया सामुदायिक व निजी याडः ३० गू ब्वनय कुथिया ९०० म्हा ब्वनामि कासामिपिसं ब्वति काइगु उगु धिं धिं बल्ला स्वन्हूतक न्ह्याई ।

उगु धिं धिं बल्लाया सिरपा २०८१ फागुन ९ गते शुक्रबार न्हिनय्सिया ३:०० ता इलय् सहिद स्मृति कासा छलय् जुइगु खौं नं खेलकुद समितिया कजि श्यामकृष्ण खत्री जुं धायो दिल ।

फलचा निःस्वान

फागुन ८ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिका वडा नं. २ देको मिबा इटापाके आवास योजनाय् च्वंगु इटापाके फलचा निः स्वाडः दिसे फलचा इलय् हे बल्लाकः भिंकः दानय् धुकिगु विश्वास प्वंकः दिल ।

ठेकेदारं सम्पदाया ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्व मस्वइगुलिं खप नगरपालिकां थानाया अपलं सम्पदात ल्हवनय कानय व दानय्गु ज्या जनताया साथ व ग्वाहालीखय् उपभोक्ता समिति पाखं ज्या याकः वयागु थुकाथं ज्या याकय् बलय् थःगु धाय्गु भावना ब्वलानिगु गुकिं थमनं याडागु ज्या फक्कलं बांलाकः भिंक याय्गु मतिं ज्या सानिगु खाँ नपां ठेक्काया ज्या गथे जुई धाय्गु स्वय्गुसा अः पुरातत्वविभागं ठेक्कां बियो तःगु खपया

लाय्कुली च्वंगु यक्षस्वर (पशुपति) महाद्योया देगः दाडः च्वंगु स्वय वं चः धायोदिसे वयकलं विश्व सम्पदाया धलःखय् नां जायो च्वंगु थाय्या प्राचीनस्मारक संरक्षण ऐन विपरित ज्या जुयो च्वंगु खाँ कुल दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं २ का वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकलां ताई निसें दुइथें च्वडः च्वंगु देको-मिबा इटापाके आवास योजनाय् च्वंगु इटापाके फलचा दानय्गु ज्या बांलागु खः धायोदिसे खप नगरपालिकां व्यवस्थित सहर दय्केता आवास योजना न्ह्याकगु खाँ काडः दिसे आयोजनाया ज्या क्वचाई थें च्वंगु दः धायोदिल ।

इटापाके फलचा पुनः निर्माण उपभोक्ता समितिया नायो शारदा भक्त बैद्य जु उगु फलचा सच्छिदा पुलांगु खानय् दः वंगु खाँ काडः दिसे फलचा हकनं स्थानयि जनताया आर्थिक, भौतिक व नैतिक ग्वाहालीखय् भिंक बांलाक दानय् फैगुलि विश्वास प्वंकः दिल ।

स्थानीय सूर्यनारायण फाँजुं खपया मूर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तः सेलीं देशं पिनयया पर्यटकपुं अपलं द्रुह्वगु अमिपाखं वगु पर्यटन शुल्कपाखं खपया विकास निर्माणय् खर्च याडः वगु तस्कबांला धायो दिल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिका सम्पदा शाखा प्रमुख रामगोविन्द श्रेष्ठ जुं इटापाको फलचाया ऐतिहासिक महत्व काडः दय्गु खः सा वडा नं २ या वडाया दुजः मञ्जु मैयाँ लाखां नं न्वचु तयो दय्गु खः ।

खप अस्पतालय् NPL सेवा न्ह्यात

खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप अस्पतालय् Naso Pnaryngolaryngoscopy या सेवा नं न्ह्याकल NPL धाय्गु न्हाय, न्हयप व काँथु (नाक, कान, घाँटी) दुनय्या ब्व स्वयो उपचार याय्ता छ्यलिगु छगू ज्याभः खः । थुकि छगू चिच्याहांगु नाइगु (लचिलो) टयूब छगू दः गुकि क्यामेरा घाडः तःगु दः । न्हासय् नं दूता छ्वयो न्हाय काँथुप्व, घाँटीया दुनयया ब्व या दुग्यंक, बांलाक किपा काइ । थुगु ज्याखं डाक्टरं गला, स्वरयन्त्र व कंथि छु जुयो च्वना दक सिइकेगु याई । थुगु प्रक्रिया बिशेष याडः काँथुया समस्या व ल्वय सिइकेता छयली ।

सहिद दिवस

फागुन ८ गते

नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघ खप जिल्ला समितिया, गवसालय २०४६ सालया ऐतिहासिक जन आन्दोलनया इलय वीरगति जूयो द्यूपुं वीर सहिदपिनिगु लुमन्तिसं ३६ कगू सहिद दिवस डाय्केगु इवलय नेमकिपाया छ्याञ्जे प्रेम सुवालं २०४६ सालया न्हापाम्हा सहिद नेपाल मजदुर किसान पार्टीया ल्याम्होपुं व्वनामिपुं जुगु अलय घःपः जूपुं, जेलनेल फःपुं नं खपया ल्यासे ल्याम्होपुं खः धायो दिसे जनआन्दोलनया बलय २००७ सालय बहुदल निः स्वांगू नपां २०४६ सालय बहुदल हकनं निःस्वांगु खः धायोदिल । २००७ सालय उल्लेया राजा, राणा व नेपाली कांग्रेसया दिल्ली सम्भौतां बहुदल (प्रजातन्त्र) वगु खः धायोदिसे वयकलं २०४६ सालय भारतया शासक दलया नेतात, नेकांया नेता गणेशमान सिंहया क्षेत्रपाटी च्वंगु चाक्सीबारीया छँ हःनय च्वंगु मुंज्याखय सम्बोधन यो वगु खाँ कुल दिसे उल्लेया राजाया प्रतिगमनया विरुद्धय २०५९/६३ तकखय जुगु जन आन्दोलनया बलं प्रतिनिधिसभा लिफ्यडः हःगु, उल्ले माओवादी केन्द्रया नेतातयसं व आन्दोलन थःपिसं याडः सफल जूगु जकधायो च्वंगु दः अथेनं अमिता ल्वाभः व तालिम भारतं हे ब्यूगु खाँ प्याहाँ वगु दः वयकलं धायो दिल । नपां वयकलं २००७ साल हाँ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीया पुष्पलाल श्रेष्ठ व वि.पि कोइरालां भारतीय पुँजीया सेवा यापुं राणाशासन विरुद्ध आन्दोलन हचिडकगु खःसां २००७ सालया ह्यूपालिपा नेपाली कांग्रेस, वि.पि., सुवर्ण शमशेर, गणेशमान सिंह, राणाप्रधानमन्त्री मोहन शमशेरता मानय याडः मन्त्री जू वाना धायो दिल ।

वयकलं २००७ साल लिपा मातृका प्रसाद कोइलाला प्रधानमन्त्री जू बलय भारत नपां मिलय जुयो नेपःया उत्तरी सिमानाया हिं न्यथाय् भारतीय सुरक्षा चौकी तयकेगु सहमती याता । २०४६ सालया आन्दोलन लिपा नेपःया भिं मजुइगु काथं नेपः या खुसीत भारतया मंकः जुइगु काथं दिल्ली सम्भौता यातसा महाकाली, कर्णाली, अरुण, पश्चिमसेती, मुगु, कर्णाली

नपां नेपः या खुसीत व जलस्रोत फुक्क भारतता लः ल्हाता । २०६३ साललिपा नेपालय् ब्रुपुं विदेशी तयता नपां नेपाली नागरिकता बियगु कानून दय्कला । २०७२ सालय संविधान घोषणा निसें थौ तक खय् जन्मया लिधंसाय् नेपाली नागरिकता कःपुं विदेशी तय काय् म्हायापिन्ता वंशजया आधारय् नेपाली नागरिकता बियगु कानून दय्कला । अलय सरकारय् वापुं दलया नेतात २००७ सालया बहुमत (प्रजातन्त्र) लिफ्यड हय धुकः जनक्रान्तिं हःगु रूपान्तरण, सुथः हयागुदिन थी थी काथं हःजुई । कर्णाली प्रदेशया ९६ प्रतिशत जनतां स्वस्थकर नाः नपां त्वंकय् मफनिसा २६ प्रतिशत जनताया छँ बिजुली नपां मरुनि । करोडौं जनताता विदेशय् छव्यो सरकारत दाल, जाकी, तरकारी फलफूल नपां थिकय् याडः भारत नपां भारतीय एकाधिकार पुँजीता सेवा याडः वयो च्वंगु दः धायोदिल ।

सांसद सुवाल जुं सहिदया म्हागस व प्रजातन्त्रया अर्थ सरकारी उद्योगत मियगु मखु, देशता २६ खर्ब स्वयो अपः ऋण कुबिकइकः सरकारया नेतात थःथःगु थायबाय् त्वःतः संघ व प्रदेशया राजधानी च्वँ वय्गु मखु, स्वनिगःता ध्वनि, कुँ धू, रसायन प्रदुषणय् हलिमय् न्हाप लाकय्गु मखु धायो दिसे खप नगरपालिकाता खप विश्वविद्यालय चाय्के मः विइगु सहिदया म्हागस व प्रजातन्त्र मखु बरु खप विश्वविद्यालयया विरोध यापुं हिंन्हय्गु, हिंन्हयागु सदियाय्पुं मनू खः । सहिदया म्हागसयां शिक्षा, स्वास्थ्य निःशुल्क, ल्यासे ल्याम्होपिन्ता देशय् हे ज्या बियगु, देशता थः गु तुतिखय दानय् फय्केगु अलय देश व जनताया निस्वार्थ सेवा याय्गु विदेशीया भरय् मखु नेपःमिया भरय् आन्दोलन थानय्गु सहिदया म्हागस व प्रजातन्त्र खः धायोदिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं २०४६ साल लिपा देशय् अपलं सरकार

दयकल अथेनं अमिसं गुब्लें हे जनताया भिं ज्याखय् पला मतः । सहिदपिनिगु बलिदानं सरकारय् वापिसं सहिदपिनिगु अपमान जुइगु काथं ज्या याड चवना धायो दिसे देशय् संघीयता वसां स्थानीय तहता संघं थःगु हे कचा थें व्यवहार याडः चवंगु संघीयता व संविधानया भावनाया अखः खः । स्थानीय तहता अधिकारं जाय्कः जनताता थप अधिकार ब्यु ब्यु वानय्गु संघीयता खः धायोदिल ।

देया आर्थिक अवस्था भन भन काथंमछिडः वांगुलि चिन्ता प्वकसे वयकलं सरकारं राजश्वं चालु खर्च हे फय् मफैगु अवस्था दः देश विदेशीया ऋणया गालय् दुडः वांगु दः । थुकिया जिम्मेवार शासक दलत हे खः धायोदिल ।

वयकलं देशय् विद्रोह याइ दक ग्याडः नेपः या ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता अमिगु छँ बूँ बैङ्कय् तकः ज्या वियगु नामय् विदेशय् लिङः छ्वयो चवंगु खाँ कुलदिसे ल्यासे ल्याम्होपिन्ता विदेशय् लिङः छ्वय्वं क्रान्ति मजुइमखु धायोदिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघया केन्द्रीय नायोभाजु दिल्ली प्रसाद काफ्लेजुं नेमकिपां ज्यासाड नैपुं वर्गता शासन सत्ताय् थयंकय्ता समाजवादी गणतन्त्रया मदिकक प्रचार अभियान, याडः वगु खाँ नपां नेपःया कम्युनिष्ट आन्दोलनय् नेमकिपा जाहाँथिगु मताप्वा काथं ज्या साडः वगु दः धायोदिल ।

सहिद परिवार पाखं पुष्परत्न शाक्यया कायभाजु पुञ्जरत्न शाक्य जुं प्रजातान्त्रिक व गणतान्त्रिक पार्टी धः पिसं 'सहिदया हि'लुमांकः छ्वगु ज्या जनघात खः धायोदिल ।

सिरपा लःल्हाय्गु ज्या इवः

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खवप मा.वि. या वह बुदिं (रजत जयन्ती) खवप कलेजया २३ कगु, शारदा क्याम्पस मा. वि. या, हिं न्हयकगु व खवप कलेज अफ ल या नेकगु दै बुदिंया लसताय ग्वसः ग्वगु कासाया धिंधि बल्ला तःलापिन्ता फागुन ८ गते सिरपा लः ल्हाडः दिल ।

सच्छिद डयनेगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

नेक्राकिसंघ खवप जिल्लाया नायो भाजु गोबिन्द दुवालया सभानायोलय जुगु उगु ज्याभूव सं मू पाहाँ, पाहाँ, सहिद परिवार व घाइटे योद्धा पिसं सहिदपिनिगु इवातां खय् स्वमः क्वखाय्कः श्रद्धाञ्जली दे छायोदिल ।

ज्या इवः सं नेक्रा.मजदुर संघ खवप जिल्लाया नायो उपेन्द्र सुवाल, सहिद राजकुमार सुवालया म्हायय मय्जु रचना सुवाल, घाइटे योद्धा पिनिपाखं राजेन्द्र दुमरु, नेक्राकिसंघ खवप जिल्लाया दुजः पुं केशव प्रसाद तिमिल्सिना व सूर्य बहादुर फौजुपिसं सहिद दिवसय महत्वया खाँ काडः दिल ।

अथेहे सहिद दिवसया लसताय खवप नगरपालिकाया

प्रमुख सुनिल प्रजापति जु या मू पाहाँलय् खवप नगरपालिका वडा नं ७ य् नं प्रवचन ज्या इवः जुल ।

छँ छँ नर्सिङ सेवा

फागुन ७ गते खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई छँ छँ नर्सिङ सेवाया माघ महिनाया लय छक च्वनिगु बैठक बुधवार जुल ।

देशया नितिं हे खप विश्वविद्यालय मः

फागुन ९ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुं खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप मा. वि. या वह बुदिं (रजत जयन्ती), खप कलेजया निः स्वकगु, शारदा क्याम्पस/ मा.वि. या हिंन्हयकगु व खप कलेज अफ ल या नेकगु बुदिया उलेज्या याडः दिसे कलेजया पिथना 'खप जर्नल' साफुनं पिताब्ज्या याडः दिल ।

ज्या इवः या मू पाहाँ बिजुक्छें जुं खप नगरपालिकां चाय्किगु खप विश्वविद्यालय खपया लागिं जक मखुसं देशया लागि हे मःगु खाँ ब्याकसे मानव सभ्यताया विकास नगर राज्यपाखं जूगु खाँ ब्याकसे रोम व ग्रीस नगर राज्यखय पलिस्था यागु विश्व विद्यालय पाखं मानवसभ्यतासं शिक्षाया तःहांगु लाहा दःगु खाँ सिङ्के फः धायोदिसे खप विश्वविद्यालय चायकसा गरिब जनताया काय म्हाया पिसं दांकः, भिंक, बांलाक मेडिकल शिक्षा बिय दैगुलिं खप विश्वविद्यालय सम्बन्धन बियगु खायँ सरकारं पक्षपातपूर्ण व्यवहार याडः वयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु शैक्षिक संस्था पाखं ब्वनामिपिन्ता देश भक्त व समाजप्रति उत्तरदायी जुयता घ्वासा बियमःगु खाँ ब्याकसे वयकलं धात्थे खःगु सत्य व सही खाँखय अडान कायो हज्याय मः धायोदिल ।

ब्वनयकुथि व कलेजं साँस्कृतिक ज्या इवःत व कासाता शिक्षा व संस्कृतिनपां स्वापु तयो हज्याक वयो च्वंगु बांलागु खाँ खः धायोदिसे थौं स्वयो हिदालिपा खपया स्वब्वय छव्व जनतात

साँस्कृतिककाथं यक्वहे च्वजाइगु खाँ ब्याकसे वयकलं कासा देशया राजनीति, शारीरिक व्यायाम व देश स्वाकः तय्गु लिधंसा जुगु खाँ कुल दिसे कासाया नितिं ब्वनामिपिन्ता मन क्वसायकेमः धायो दिल ।

शासकत गैर जिम्मवार जुगुलिं देशं थौं थजगु दुर्गति फयो च्वनय् मःगु खाँ ब्याकसे नायो भाजु बिजुक्छें जुं खप विश्वविद्यालय मःगु मखु, स्वीकृति विय मज्यू हः जूपुं शासक व बुद्धिजीवीपुं प्रजातन्त्र विरोधी खः धायो दिल ।

खप मा.वि./कलेज, खप कलेज अफ ल सञ्चालक समितिया नायोभाजु नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु शैक्षिक संस्थात देशयाय हे ब्वस्यलागु नमुना शैक्षिक संस्था काथं हज्याड वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे अमेरिकी राष्ट्रपति ट्रम्पं अमेरिकी सहयोग (एमसिसी) कःपिन्ता ठग जक धःगु खाँ खं उब्ले हे नेमकिपां एमसीसी सम्झौता खारेज याकेतायागु विरोध थौं धात्थे खःगु खाँ जुयो वगु दः धायोदिल ।

गुणस्तरीय सुनिश्चिता अलय प्रत्यायन (क्यु.ए.ए.) खं याडः हे खप कलेजया मति दः सां ब्वनामिपिनिगु मति काथंया न्हूँ न्हूँगु विषयत ताडः हय मफयागु खाँ ब्याकसे वयकलं ब्वनामिपिनि थःयोगु विषय नेपालय ब्वनय् मरुसेलिं अलय योग्यता काथंया ज्या नं धात्थे खयक बिय मफूगुलिं ब्वनामिपिसं विदेशय वानय्गु याडः हःगु खाँ काडः दिल । वागमती प्रदेशया सभासद सुरेन्द्रराज

सच्छिखर डयनेगूगु खवप पौ, ब.छि पौ(पाक्षिक)

गोसाईं जुं नीडादाया दुनय कलेजं गुगु तःलाक छिगु पला खः व चवछाय बहजुगु अलय कलेजय् फुक्क ब्वनामिपिन्ता उथेंग्यंकः व्यक्तित्व विकास याकय्गुलि शिक्षकपिसं बःयाय् मः धायोदिल ।

ब्वनामिपिनिगु विश्वास व सद्भाव त्याक काय्गु उलि अःपुगु ज्या मखु धायोदिसे वयकलं ब्वनामिपिन्ता पाठ्यपुस्तक जक मब्वकसैं अमिकय् दःगु प्रतिभा व दय फःगु व्यक्तित्व विकासता पिब्वयकेगुलि ग्वाहाली याय्गु ज्या शिक्षकपिसं याय्मः धायो दिल ।

सांसद गोसाईंजुं सहिद पिनिगु बलिदानं सरकारय् बापुं शासक तय्स सहिदपिन्ता हे अपमान जुइगु प्रजातन्त्रविरोधी, ज्यात याडः च्वंगु नपां शासक तय्सं देशय् स्थायित्व अलय विकासया लौपुइ हज्याय मफूगु दुःखया खाँ खः धायोदिल ।

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पं नेपालता एमसिसि ग्वाहाली याय्मखु धःगु व एमसिसि ग्वाहाली कःपिन्ता ठग धःगुलिं नेपःया शालकत ठगः खः धाय्गु सिय दःगु खाँ ब्याकसे वयकलं शासकतयसं ठगय् याडः नयगु धन्दा त्वःतः देशता थःगु तुतिखय् दानय् फय्केगुलि हछ्याय् मः धायो दिल ।

खवप मा.वि./कलेज, खवप कलेज अफ ल सञ्चालक समितिया न्वकु नपां खवप नगरपाकिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी शिक्षाता उत्पादन श्रम नपां स्वाडः दक्ष जनशक्ति ब्वलांकय्गु तातुडः खवप नगरपालिकां खवप सर्कलया थीथी न्हय्गु कलेजत पलिस्थायाडः वगु नपां खवप विश्वविद्यालय चाय्केता मदिक्व कुतः याडः वगु खाँ नं ब्याक दिल ।

खवप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त

भट्टराईजुं खवप नगरपालिकां शिक्षाया जग बल्लाक यंकः खवप देता ज्ञान विज्ञानया मू थाय् दय्केगु तातुडः वगु ज्या अः पू वाँ वां वगू नपां गरिव व जेहेन्दार ब्वनामिपिन्ता छात्रवृति व शैक्षिक ऋणं याडः अपलं ब्वनामिपिन्ता घ्वासा जुगु खाँ काडः दिल ।

समाज हज्याकिगु धिसिलागु लिधंसाहे शिक्षा जुगुलिं खवप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु ब्वनय् कुथिं पाखं थानाया ब्वनामिपिन्ता इमानदारिता, अनुशासन व सामाजिक उत्तरदायित्व कः घाकय् बियगु खाँ नं स्यडः वगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

विश्वविद्यालय अनुदान आयोगया उप-निर्देशक धनकृष्ण प्रजापति देया उच्चशिक्षा चवजाय्केता थीथी लागं ब्यूगु अनुदानया ध्यवा समुचित ढुङ्गं इड बियता, अलय विश्वविद्यालयया शैक्षिक गुणस्तर क्वः, छियता विश्वविद्यालय अनुदान आयोग निःस्वांगु खाँ ब्याकसे आयोगं ब्वनामिपिन्ता छात्रवृति व शोध ग्वाहाली, शिक्षक व कर्मचारीतय्गु सीप, दक्षता, अप्वयकेता तालिम वियो वयागु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः सं खवप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ, खवप मा.वि. या प्राचार्य लक्ष्मीप्रसाद कर्माचार्य व खवप कलेज अफ ल या प्राचार्य अनिता जधारी पिसं स्वापु दःगु मा.वि. कलेजया बार्षिक प्रतिवदेन पिब्वयो दिल । दैं बुदिया लसताय खवप मा.वि. व खवप कलेजय् हिदा सेवा याय् धुंकपुं शिक्षक व कर्मचारी पिन्ता हनापौ, नीडादा सेवा याय् धुंकपुं शिक्षक व कर्मचारी पिन्ता दीर्घ सेवा पदक व विद्यावारिधि याय् धुंकपुं शिक्षकपिन्ता हनापौ बियो हांगु खः । दैं बुदिया लसताय हाट बजार, कासाया धिंधिबल्ला व सांस्कृतिक ब्वज्या नं जुगु खः ।

राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कासाया धिं धिं बल्ला क्वचाल

फागुन ९ गते

खवप नगरपालिकाया गवसालय जूगु राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता - २०८१ या ल्यज्या धिं धिं बल्ला कासा क्वचाय धुकः जूगु सिरपा लः ल्हाय्गु ज्या इवःसं खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं त्याकपुं कासामिपिन्ता सिरपा नपां लसहाडः दिल ।

कासाखय् सरकारं गाक्क बजेट मढ्यूसां खवप नगरपालिकां थःगु हे स्रोतं दायें दायें पतिकं अन्तरनगर कासा व ब्वनयकुथि व्यागु कासाया धिं धिं बल्ला याडः वयागु खाँ काडः दिसे कासाखय् पूर्वाधार व प्रशिक्षकपुं बांलाक ह्छयाय फःसा कासामिपुं राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय लागाय् नं धिं धिं बल्ला याय्फैगु खाँ काडः दिसें वयकलं खवप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य व पर्यटन लागाय् व सम्पदा ल्यंकः म्वाकः भिंकः तय्गुलि ब्वस्यलागु ज्या याडः वगुलि कासाता नं ह्दाय तयो ज्या साडः वयागु नपां कासाखय् अनुशासनया महत्व दैगुलिं व्यवस्थित जुयो म्हितय्मः धायो दिल ।

भक्तपुर जिल्ला खेलकुद विकास समितिया नायो राजु थापां खवप नगरपालिकां विकास निर्माणय् जक मखुसैं कासाया लागाय् नं विशेष योगदान बियो वगु तस्कं च्वछाय् बहजु धायो दिसे खवप देता खेलकुदमय याय्ता खवप नगरपालिकाया खेलकुद समिति थाकु मचः सैं हज्याड च्वंगु खाँ काडः दिल ।

चिनियाँ राष्ट्रिय जनजाति मामिला आयोगया मन्त्री फान युए खवपय्

फागुन ११ गते

जनवादी गणतन्त्र चीनया राष्ट्रिय जनजाति मामिला आयोगया मन्त्री फान युएया न्ह्यलुवाय् खुम्हासिया छगू पुचः विश्व सम्पदाया धलःखय् नां दांगु खवप लाय्कुया ऐतिहासिक सम्पदात स्वः भाल ।

उगु पुचः ता खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खवप लाय्कुया ध्वाकाय् स्वंम्हू बियो, तका तपुली पुइकः, खादा क्वखाय्क, पुतुम्हिचा बियो लसकुस यासे खवपया सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु व पर्यटन प्रवर्द्धनय् खवप नगरपालिकां ह्दाय तयो ज्या याडः वगु नपां खवपया मूर्त अमूर्त सम्पदात खाडः विदेशी पर्यटकपिनि मन क्वसःगु खाँ काडः दिल ।

राष्ट्रिय जनजाति मामिला आयोगया मन्त्री फान युए जुं खवपया सम्पदा कलाकृति तस्कं बांलागु स्व स्वं स्वय मगागुलिं इलं सःतःसा हकनं खवपय वय्गु खाँ काडः दिल ।

उगु पुचलं खवपया लाय्कुया राष्ट्रिय कला संग्रहालय,

खेलकुद समितिया कजि नपां वडा नं. १ या वडाध्यक्ष श्याम कृष्ण खत्री जुं खवप नगरपालिकां ब्वनामिपिन्ता कासाखय् सालः काय्ता थी थी तालिम व ज्या इवः त न्ह्याकः वयो च्वंगु दः धायो दिल ।

खवप नगरपालिका खेलकुद समितिया दुजः नपां वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालं सुभाय देछायो द्यगु खःसा वडा नं. ८ या वडाया दुजः राम सुन्दर बासीं नं न्वचु तयो द्यगु खः । खवप नगरपालिकाया गवसालय् जूगु राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता - २०८१ या छनोट प्रतियोगितासं ४२० म्हा त्याकपुं कासामिपिन्ता मेडल व दसिपौ लः ल्हाडः द्यगु खः ।

लुँ ध्वाका, ड्युडापा इयो दरवार, सिद्धिलक्ष्मी देगः, शिलु महाद्योया देगः, चतुर्ब्रम्ह महाविहार स्वयो दिसे तः माहीया डातापोल्हँ, भैल देगः, गःहितिया लक्ष्मीनरसिंह देगः स्व स्वं तालाक्वया चाया भाला छिइ थाय् भायो स्वयो दिल ।

HPV खोप ब्यूथाय् स्वः भायो दिसे प्रमुख प्रजापति जू

(२०८१ फागुन १ गते)

इतापाकय् फल्या निः स्वान

(२०८१ फागुन ८ गते)

३६ कगु अहिद दिवसया ज्याझ्वः

(२०८१ फागुन ८ गते)

राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डया धिं धिं खल्लाया बिबपा लः ल्हायगु ज्याझ्वः

(२०८१ फागुन ९ गते)